

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

h.n.

DIKTATORIUS NORIEGA – RAKŠTIS AMERIKAI

Maždaug prieš metus amerikiečių spauda pranašavo, kad gen. Manuel Antonio Noriega netrukus bus pašalintas iš valdžios ir išmestas iš savo krašto. Tačiau diktatorius, įvykęs perversmą ir užgrobęs valdžią, (savo laiku palaikytas JAV ir tik vėliau praradęs malonę), nemanė kraustytis iš valdžios, nei iš krašto. Neseniai įvykę rinkimai, anot amerikiečių šaltinių, buvo 3:1 proporcija laimėti Noriegos priešininkų ir Amerikos draugų (Guillermo Endura, Guillermo Ford ir Arias Calderon), bet Noriega paskelbė rinkimus negaliojančiais. Jis taip pat paskelbė, kad jo kandidatas Carlos Duque laimėjo rinkimus, nes esą surinkę dvigubai daugiau balsų už oponentus.

JAV grasindama pasiuntę papildomų karinių dalinių ir sakosi, panaikinsianti sutartį, pagal kurią Panamos kanalas bus perleistas Panamai. JAV atšaukė savo ambasadorių. Ši kartą Centrinės Pietų Amerikos valstybės, išskyrus Nikaragvą ir Kubą, Noriegos elgesį pasmerkė, bet išpėjo Ameriką nebandyti karine jėga nuversti Panamos diktatorių. Apie tokią galimybę buvo prasiitaręs pats prezidentas George Bush.

ĮŠIRINKTAS NAUJAS ARGENTINOS PREZIDENTAS

Didele balsų dauguma š.m. gegužės mėn. 15 d. išrinktas Carlos Menem naujuoju Argentinos respublikos prezidentu. Po kelių karinių diktatorių ir vieno demokratiškai išrinkto civilio prezidento, valdžion patenka buvusio diktatoriaus Peron'o partijos šalininkas. Peronistų partijos kandidatas nugalėjo Raul Alfonsin'ą, radikališios civilinės unijos partijos atstovą.

Naujasai prezidentas bus prisiektas š.m. gruodžio mėn. 10 d. seserių metu kadencijai.

PRISAIKINTAS NAUJAS PARAGVAJIAUS PREZIDENTAS

Nugalėjęs daugelį metų valdžiusį Alfredo Stroessner'į, gen. Andres Rodriguez, 65 m. amžiaus, buvo prisiektas naujuoju Pa-

ragvajaus respublikos prezidentu. Jis prezidentaus iki 1993 metų ir jau spaudai pareiškė, kad nekandidatuosis sekančiai kadencijai, nors krašto konstitucija tai ir leidžia.

VENGRAI PAŠALINO JANOS KADAR

Liūdnai pagarsėjęs Budapesto sukilime 1956 metų rudenį, kaip išdavikas ir Maskvos pastumdėlis, Janos Kadar pagaliau senatvėje išmestas iš valdžios. Jis būtų vengrai atsikratę tuoju po sukilimo, bet Kadar sugebėjo taip pataikyti ir praveisti vieną kitą populiarenę reformą, kad ir partija ir patriotai vengrai nutarė jį palikti valdžioje, išitikinę, kad tokie bevali žmogų bus lengva stumdyti sau palankia linkme. Jie neapsiriko. Tačiau Janos Kadar bus vengrų istorijoje minimas šalia visų kitų tautos išdavikų ir pardsavėlių.

GORBAČIOV'AS KINIJOJE

Nuo 1959 m. Sovietų Sąjungos vadai nebuvo susitikę su komunistinės Kinijos valdytojais. Po 30 metų nesantaikos, kuri kartais pasireiškė net kariniais susikirtimais Mandžurijos pasienyje, Michail Gorbaciov'as pagaliau ištiesė ranką Deng Xiaoping'ui. Taip dvi didžiausios komunistinės imperijos nutarė savo problemas svarstyti taikiai. Gorbaciov'as net prisipažino, kad dalinai dėl visų nesantaikų buvęs kaltas ir Kremlius, o Deng'as savo pirmajame pareiškime spaudai pranešė apie normalėjančius santykius ne tik tarp dviejų milžinų, bet taip pat ir tarp kraštų komunistų partijų. Komunistinė Kinija kaltino SSRS nuklydus nuo tikrojo komunistinio kelio ir ėmus klaidžioti po kapitalistines balas. Betgi dabar ir Kinija, pasmerkusi savo fanatiškąją ir bukaprotiškąją "kultūrinę revoliuciją", jau kurį laiką bando "kapitalistiškai" tvarkyti kai kurias ekonomijos sakas, o studentija ir inteligentija reikalauja ir politinio persitvarkymo, panašaus į dabartinį Sovietų Sąjungoje. Studentai šimtais tūkstančių susirinkę į pagrindinę sostinės aikštę, ne tikai sumaisė visus Kinijos kompartijos ir vyriausybės planus pasitikti joje iškilmingai Gorbaciov'ą, bet

neatlaidžiai reikalauja pasimatymo su valdančiaisiais ir pažado duoti daugiau laisvės žmonėms ir spaudai.

Azijos tautos ypač nemėgsta tokio "veido praradimo", o Raudonosios Kinijos valdovai turėjo ne tik nusileisti studentams bet ėmė jų demonstracijas, ir tūkstančius, paskelbusius bado streiką, vadinti šalies patriotais.

Laikraštį leidžiant, pasitarimai dar nebuvo baigti, todėl sunku pasakyti, kokie bus abiejų vadų susitikimo konkretūs rezultatai, tačiau, sprendžiant iš iki šiol paskelbtų žinių, jie gali būti labai esminiai. Viena aišku, Gorbaciov'as šiuo žygiu savo pozicijas Sovietų Sąjungoje labai sustiprino.

Gorbaciov'o reformų šalininkus taip pat sustiprino š.m. gegužės 15 d. papildomuosiuose rinkimuose išrinkti jų žmonės, reikalauja visuotinės partijos ir vyriausybės aparato aukščiausių valdininkų ir pačios ideologijos peržiūros. Išrinktas ir OGONIOK redaktorius Vitali Korotčiov'as, kurio neapkenčia senoji raugo partiečiai ir valdininkai. Panašūs rezultatai, anot vakariečių agentūrų, esą pranešami ir iš Pabaltijo bei Ukrainos. Pavyzdžiui, Latvijoje pertvarkos Liaudies Fronto šalininkai laimėjo rinkimus penkiose iš šešių rinkiminių apylinkių.

Rinkimus Maskvoje pralaimėjo Anatoli Ivanov'as konservatoriškojo mėnesinio žurnalo MOLODAJA GVARDA vyr. redaktorius.

Paskutinėmis žiniomis, Gorbaciov'ui tebesilankant, Kinijos vyriausybė kreipėsi į studentus, pažadėdama padaryti kai kurių demokratinių reformų.

Paskutinę Gorbaciov'o vizito dieną Kinijos sostinės gatvėse demonstravo daugiau kaip 1 milijonas žmonių, reikalaujančių demokratinių laisvių. Prie studentijos gausiai prisidėjo ir darbininkija, o kai kurie fabriškai paskelbė vienos dienos protesto streiką, palaikydami demonstruojančius.

JAV PREZIDENTO KOVA SU KRIMINALISTAIŠ

Prez. George Bush'as pasiūlė š.m. gegužės mėn. 15 d. Kongresui skirti 1.2 bilijonus dolerių kovai su kriminaliniais nusikaltimais. Jo plane numatyta pastatyti daugiau kalėjimų, padidinti esamuosius ir padidinti bausmes už nusikaltimus, kurių metu yra naudojami ginklai.

Prezidentas apie tai pranešė aštuonių šimtų arsimųjų ir giminių auditorijai, kurie buvo susirinkę prisiminti ir pagerbti 161 policininką, žuvusį per 1988 metus.

Demonstruojantys Kinijos studentai Bejingė.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

• Atrodo, Lietuvos himno tekstas vis kam nors užkliūva. Štai, viename lankstinuke, atsiųstame iš Lietuvos, Vinco Kudirkos tekstas taip "pataisytas":

Tegul saulė Lietuvoj tamsumas prašalina...

Neaišku, ar tai padarė dabartinio režimo dar vis "budintys" cenzoriai, ar šiaip koks nors literatūrologas nutarė tekstą "pagerinti". Kas be ko, toks pakeitimas pakeičia ir teksto prasmę.

Verta paminėti, kad dar nepriklausomoje Lietuvoje buvo tokių fanatikų kurie nenorėjo leisti Lietuvos himno giedoti bažnyčiose, nes jame nesą žodžio Dievas. Vokiečių okupacijos metu buvo platinama tokia "pataisyta" ir sureliginta versija:

"Tegul Dievas Lietuvoj tamsumus prašalina..."

Kiti apie mus

KITI APIE MUS

PABALTIJIS KRATOSI KREMLIAUS

Š.m. gegužės 14 d. numeryje Montrealio dienraštis THE GAZETTE atspausdino AP žinių agentūros reportažą iš Tallinn'o, kur buvo susirinkę visu trijų Baltijos valstybių Persitvarkymo sąjūdžių atstovai. Reportažas pavadintas: BALTŲ AKTYVISTAI REIKALAUJA PAŠALINTI KREMLIAUS SAITUS. Toliau rašoma taip: "Šimtai trijų Baltijos respublikų aktyvistų susirinko pirmą kartą vakar (t.y. gegužės 13, h.n.) ir reikalavo ekonominės laisvės, o taip pat, kad Kremlius nustotų kišis į jų gimtųjų kraštų reikalus. Estijos, Latvijos ir Lietuvos aktyvistų organizacijų vadovai priėmė rezoliuciją, kurioje kaltinama, kad prezidento Michail Gorbaciov'o "perestroika" arba pertvarka

kų i svetimus kraštus ir i svetimų kraštų kariuomenes.

• Šalia jau kitų atsikūrusių politinių partijų, nutarta Lietuvoje atkurti Lietuvos socialdemokratų partiją (LSDP). Inicijatyvinei grupei vadovauja žinomas socialdemokratų veteranas Alfonsas Jakubėnas ir ilgus metus Sibire kalėjęs Gintautas Iešmantas.

• Į Tarptautinę Rašytojų Draugiją (PEN) oficialiai yra priimti Lietuvos rašytojai. Į šį svarbų nutarimą komentuodamas VILNIAUS RADIJAS pabrėžė, kad ši žinoma ir įtakinga tarptautinė organizacija nuo dabar priims narius lietuvių rašytojus, gyvenančius Lietuvoje ir išeivijoje.

Iki šiol PEN nariais buvo tik keli išeivijos lietuviai rašytojai.

KITI APIE MUS

PABALTIJIS KRATOSI KREMLIAUS

Š.m. gegužės 14 d. numeryje Montrealio dienraštis THE GAZETTE atspausdino AP žinių agentūros reportažą iš Tallinn'o, kur buvo susirinkę visu trijų Baltijos valstybių Persitvarkymo sąjūdžių atstovai. Reportažas pavadintas: BALTŲ AKTYVISTAI REIKALAUJA PAŠALINTI KREMLIAUS SAITUS. Toliau rašoma taip: "Šimtai trijų Baltijos respublikų aktyvistų susirinko pirmą kartą vakar (t.y. gegužės 13, h.n.) ir reikalavo ekonominės laisvės, o taip pat, kad Kremlius nustotų kišis į jų gimtųjų kraštų reikalus. Estijos, Latvijos ir Lietuvos aktyvistų organizacijų vadovai priėmė rezoliuciją, kurioje kaltinama, kad prezidento Michail Gorbaciov'o "pe-

nesugebėjo sulaikyti ekonominio nuosmukio. Kitoje rezoliucijoje teigiama, kad mažosios respublikos turinčios teisę pasirinkti tokią ekonominę sistemą, kuri patenkintų jų medžiaginius poreikius, apgintų aplinką ir leistų atsikratyti Maskvos planuotojų ir valdininkų užsmaugtos kilpos. Latvijos Liaudies fronto pirmininkas Dainis Ivans taip pasakęs: "Mums tėra likusi viena galimybė pagerinti savo būklę, būtent, atsikratyti to vampyro, kuris siurbia mūsų kraują. Tačiau to mes negalime padaryti kiekvienas atskirai, mes turime tai daryti kartu - visos trys Baltijos seserys".

Ivans buvo vienas iš 400 aktyvistų, kurie susirinko Tallinn'o, Estijos sostinės, Politinio švietimo rūmose. Po susirinkimo dalyviai ir apie 5000 estų susirinko miesto aikštėje.

Priimtos rezoliucijos atmeta Kremliaus komisijos idėjas ir planą, siūlytus Baltijos problemoms išspręsti. Pagal tą planą, kiekvienai iš 15 respublikų būtų palikta maisto ir vartotojų prekių kontrolė, o Maskvos ministerijos kontroliuotų energiją, gynybos gamybą ir bent pusę sunkiosios pramonės.

Baltijos aktyvistai nori visiškos ekonominės autonomijos."

SAS IR AIR FRANCE SKRIS TIESIAI PABALTIJIN

Prancūzijos spaudoje pasirodė žinios, kad ši rudenį Skandinavijos lėktuvų bendrovės SAS lėktuvai skris tiesiai į Tallinn'ą. Kitų metų pavasarį bus skrendama taip pat tiesiai į Vilnių ir Rygą. Ten pat pranešama, kad ir Prancūzijos AIR FRANCE lėktuvų bendrovė yra padavusi prašymą skraidinti keleivius tiesiai į Pabaltijo valstybių sostines.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje – \$ 22.00
Rėmėjo – \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimu turinį redakcija arba leidykla neatsako.

VĖL SURINKIME MILIJONĄ PARAŠŲ

Vyt. Plukas

Amerikos lietuvių veikėjų suvažiavime, įvykusiame 1921 m. gegužės mėn. 30-31 dienomis Vašingtone, dalyvavo apie 150 įvairių Amerikos lietuvių organizacijų atstovų. Jie su atitinkamomis iškilėmis, įteikė tuometiniam JAV prezidentui W.G. Hardingui petiją, kurią buvo pasirašę milijonas Amerikos piliečių (parašai buvo įrašyti į 138 knygas), prašant pripažinti Lietuvos nepriklausomybę de jure.

Toks pripažinimas įvyko sekančiais metais (1922), o Amerikos pavyzdžiu pasekė ir kitos didžiosios valstybės. Parašai šiai petijai buvo pradėti rinkti 1919 metais. Šimet sukanka 70 metų nuo to istorinio dokumento gimimo, liudijančio tuolaikinių Amerikos lietuvių susipratimą bei svarbias ir pažymėtinas pastangas visokiariopai padėti jaunai, nepriklausomai Lietuvai.

Labai vertėtų ir dabar paruošti naujas petijas, reikalaujančias nepriklausomybės atstatymo Lietuvoje. Reikėtų vėl suorganizuoti parašų rinkimą – surinkti milijoną parašų JAV-ėse ir, kiek įmanoma, kituose laisvojo pasaulio kraštuose.

Parašų koordinuotas rinkimas bei petijų įteikimas atitinkamų kraštų vyriausybėms, efektingai prisidėtų prie naujo tautinio atgimimo tėvynėje ir jos pastangų išsilaivinti.

Tokios petijos būtų prasmingas ir svarbus išeivijos lietuvių įnašas rodąs visos tautos gyvastingumą.

/ Šis pasiūlymas vertas rimto dėmesio ir skubios veiklos, nes šiais metais, rugpjūčio mėn. 23 d. minima 50-tosios metinės gėdingų slaptybų dokumentų ir niekingo suokalbčio, kurių pasekoje buvo pasidalintos ir užgrobtos Pabaltijo valstybės. Jeigu anais laikais Amerikos lietuviai sugebėjo surinkti 1 milijoną parašų, dabartinėmis mūsų gerai organizuotoms Š. Amerikos, o ir Kanados, lietuvių bendruomenėms būtų įmanoma tai atlikti žymiai greičiau. Reikia tik pajudėti.

Kraujo, šauksmų, dejonų, o tu nieko negali padaryti, eini kartu, ir viskas. Bet lopetom kapoti žmones! Prie mano akių kerta su lopeta per galvą, moteris visa kruvina nugriūva po kojų, niekas nežiūrėjo – vaikas, moteris, senis. Faktas: (...) užmušti, per 120 sužeistų, iš mūsų 27 nuvežė į ligoninę. Aš jau norėjau bėgti, truputį trūko, lietuvių daugelis susiėmė, o tiems... Kiti juokauja, pasakoja, kaip jie daužė. Aš nebegaliu žiūrėti į buvusius draugus, man atrodo, aš juos pats taip galėčiau. Mes mėginom kiti nors aiškinti, tai jie sako: daug šokinėsite, pas jus irgi tą patį padarysime. Čia ne žmonės!

Kaip kitą dieną reikia stovėti: visam mieste kas ant rašinio su juoda juosta – gedulas, o mes stabdomė jas, plėšom juostas kaip išsigimėliai, tikriname mašinas. Prieina žmonės, klausimai: zudyti atvažiavote, kodėl tu mus su lopeta kapojai, tu turi širdį? Geriau būtų mėtė šaudę, negu su lopetom. Aš jiems šaukiu, kad aš nekaporau, aš rodau smėlėtą savo lopetą, sakau, kad pas mane namuose tas pats, tai man į postą ir valgyti atnešė, ir vokių, aš tada poste parašiau trumputę žinutę, laiko nebuvo. Koks gražus miestas, kaip man patinka!

Žmonės sako, tu pabėksi! Aš sakau – negaliu, pagaus – tas pats, kas karo metu dezertyravimas, nes dalinys karo būklė. Gyvename miesto pakrasty, palapinėse po 100 žmonių, lauke, iš gertuvių ir katiliukų valgom, tualetu nėra, iš ryto atveža baką vandens. Bet dar čia nemiegojome, tik IV.11 viską susitvarkėme, o dabar padarys po parą poste, parą lageryje. Per tą parą poste jau nebėjau kojų, koks nuovargis, visa apranga 12 kg., dar ant kojų tie kerzavi, karšta.

Šiąnakt, t.y. iš IV.11 į IV.12 naktį, jau už kampų šūviai pasigirsta. Kas bus toliau, nervai nuolat įtempti, čia tuos sūvius mes savo lopetom prisiprašėme. Jeigu mašina nestoja, galima šaudyti. Mamai dar laiško neraišiau, tik trumpai pranešiau, kad Tbilisyje. Tu jai kiek papasakok, man nebūs laiko parašyt. Atgalinio adreso kol kas nėra, laišką reikės duoti žmonėms, kad išmestų, už tai, ką aš tau parašiau, mane gali pasodinti.

(Autoriaus pavardė, adresato prašymu, neskelbiama)

TAIKINGAS PABALTIO VALSTYBIŲ ATGIMIMO JUDĖJIMAS VERTAS NOBELIO TAIKOS PREMIJOS

Leonas Stepanauskas rašo GIMTAJAME KRAŠTE, Nr. 18, gegužės 4-10 d., 1989 m.

Pastaruoju laiku Vakarų Berlyno spauda tarsi iš naujo mus atrado: Lietuva, Latvija, Estija, šių tautų atgimimas domina skaitytoją, įpareigoja redakcijas. Viena žinia perėjusi per laikraščių puslapius, čia kelia didesnį susidomėjimą, net kai daug vietos skiriama rinkimams Tarybų Sąjungoje aptarti. Nobelio taikos premijoms skirti taryboje gautas pasiūlymas-rekomendacija į šių metų (rudens) kandidatų įtraukti Estijos ir Latvijos nacionalinius frontus bei Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdį.

Didžiausią abonentų skaičių turintis Vakarų Berlyno dienraštis BERLINER MORGENPOST kovo 29 d. Nr. 73 paskelbė rekomendacijos autorį. Tai žinomas visuomenės veikėjas, Švedijos parlamento deputatas Hakanas Holmbergas (Hakan Holmberg).

Paprasiau berlyniškės redakcijos politikos skyriaus vedėją Dyter'į J. Opitz pakomentuoti skelbtą žinią. Jis pasakė:

- Patsai rekomendacijos priėmimo faktas atkreipia pasaulio visuomenės dėmesį. Savo geografinėje platumoje panašioms faktams esame itin jautrūs. Mūsų galva, čia įvertinama mažų tautų visuomeninių judėjimų aukšta kultūra, kilnių tikslų siekimas išimtinai taikingomis priemonėmis. Nėra abejonės, kad tai tam tikra solidarumo išraiška. Nuo savęs pridursiu, kad Vakarų Europos didelių ir mažų tautų solidarumas šia prasme auga. Kartais net žadą mums atima (o ir priekaištas patiems sau dėl nežinojimo!), kai išgirsti apie sunkią mažų tautų (šiuo atveju lietuvių, latvių ir estų) kovą už gimtosios kalbos valstybinę teisę nuo amžių gyvenamoje teritorijoje, apsisprendimo teisę bei savo reikalų tvarkymą. Mes primename, kad, sakysim, Lietuva – mūsų kaimynė ilgas amžius. Su šviesiais, o ir tamsiais istorijos puslapiais. Tą jai juo labiau mus įpareigoja. Jau pvedžiau mūsų bendradarbiui Skandinavijoje susisiekti su parlamentaru Hakan Holmberg'u, parengti straipsnį. Taip ir mes prisidėsime prie pelnytų rekomendacijos Nobelio premijų komitetui su tvirtinimo.

KAI KURIE RIMO KURTINAIČIO PASISAKYMAI IR KAI KURIŲ NUSIPELNUSIŲ ATSAKYMAI:

"KAUNO TIESOS" laikraštyje (kovo 14 d.) buvo patalpintas rašinys: "Rimas Kurtinaitis: gimiau lietuviu, esu ir būsiu lietuvis". Čia žymusis Kauno ŽALGIRIO ir Sov. Sąjungos krepšinio žaidėjas, kuris dar neseniai dalyvavo Hustone, JAV, įvykusiose profesionalų baudų metimo varžybose, aiškina savo bėdas, kuomet jis viešai Amerikos spaudoje pareiškė, kad jis nėra rusas, o lietuvis. Apie tai tame laikraštyje jis taip aiškina:

"Kaip žinote, dalyvavau JAV krepšinio profesionalų tolimų metimų konkurse Hustone. Dar prie lėktuvo trapo mane pasitiko žurnalistai: juk neprasidas dalykas – konkurse dalyvauja "rusas", – taip buvau pristatytas spaudoje. Tautiečiai pasipiktino: gi ne rusų tautybės, lietuvis krepšinininkas atvažiavo. Spaudos konferencijoje patvirtinau esąs lietuvis – ir lietuvišką trispalvę Hustonan atsiėmęs buvau. Spaudoje klaida buvo ištaisyta.

Apie šį viešnagės Amerikoje epizodą papasakojau ir mūsiešiams žurnalistams. Toks klaidos atitaisymas ten, Amerikoje, atrodė būtinas. Tik, pasirodo, ne visų tokia nuomonė čia, Lietuvoje.

Štai, kokią gavau laišką, rašytą rusų kalba, pasirašytą "Fol" ("bauda") draugijos iš Vilniaus:

PRANEŠA LIETUVIŲ INFORMACIJOS CENTRAS NUTEISTAS JESIULEVIČIUS

Karinis tribunolas Kaliningrade penktadienį nuteisė 18-metį lietuvių jaunuolį Kęstutį Jesiulevičių už atsisakymą priimti karinę priesaiką dviem metams lygtinai, bausmę atliekant kariniame dalinyje.

Jesiulevičiaus nuteisimas lygtinai laikytinas neeiliniu: jis tikėjosi sulaukti didesnės bausmės. Praeitais metais, kai kitas lietuvis, Petras Gražulis, atsisakė atlikti karinius apmokymus okupacinėje kariuomenėje, jis buvo nuteistas 10 mėnesių bendro režimo lageriu ir dar teisme buvo primuštas.

Jesiulevičius karinę tarnybą pradėjo pernai gruodžio mėn. Dobilėje, Latvijoje, kur atsisakė priimti karinę priesaiką – už tai sulaukė gasdinimų ir smeižtų. Buvo perkeltas į Rygos karinį dalinį, o iš ten į Kaliningrado psichiatriinę ligoninę, kur, kaip praneša Lietuvos Helsinkio grupė, "jam buvo leidžiami vaistai, iš dalies paralizavę kaklą, rankas ir kojas". Paskui jam buvo parūpinta tarnyba visai netoli namų, prie Kudirkos Naumiesčio. Jam buvo pasakyta, kad galėsias ten tarnauti, nepriėmus priesaikos. Tačiau vėl prasidėjus gasdinimams, Kęstutis po penkių dienų pabėgo iš dalinio ir ėmė slapstytis. Kęstutis prašant, brolis ir liaudies deputatas gydytojas Juozas Olekas, sudarė jam galimybę būti priimtam pas Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo pirmininką Vytautą Astrauską. Pastarasis pažadėjęs padėti ir buvo pataręs jaunuoliui grįžti į dalinį, ką jis ir padarė. Netrukus jis buvo patrauktas baudžiamojon atsakomybėn.

Pasak Sąjūdžio būstinės bendradarbio Adolfo Užos, balandžio 20-21 dienomis teismo procesą Kaliningrade stebėjo sąjūdiečiai ir SAJŪDŽIO seimo tarybos narys, liaudies deputatas Kazimieras Uoka.

Anot Užos, didesnę dalį kalinio tribunolo sudarė lietuviai. Teisėjas buvo Kaliningrado srities karinio tribunolo pirmininko pavaduotojas Bronislavas Jocius; iš dviejų patarėjų, vienas buvo lietuviškai kalbantis lenkas; visuomeninis kaltintojas iš Kęstučio karinio dalinio taip pat buvo lietuvis; prokuroro pavaduotojas – valstybinis kaltintojas, lietuvis latviška pavarde.

AMERIKOS BALSO transliacijoje Kazimieras Uoka teigė, kad buvo "norima apkaltinti Jesiulevičių, kad jis pasidavė blogų lietuvių sąjūdiečių agitacijai kas link 40-tų metų įvykių, o geri lietuviai, tarnaujantys Armijoje, šitie visi surinkti, jį atveda į protą..."

Anot Uokos, neatsitiktinumas, kad valdžios pusėje atsirado tiek daug lietuvių... Kęstutis atsisakė priimti priesaiką todėl, kad tarnybą armijoje laiko okupanto armija. O jeigu teis rusai, tai dar labiau suaustrės tas momentas. Tai va, dirbtinai buvo surinkta lietuvių, kad ne rusai teis, aiškino Uoka.

Uoka buvo SAJŪDŽIO pasiūstas su visuomeninio gynėjo igaliojimu, ką jis ir pristatė teisėjui. Nes Kęstutis nėra Sąjūdžio narys tuo pagrindu Uokos dalyvavimas teisėme buvo atmetamas. Tačiau, kaip pastebi Uoka ir kiti sąjūdiečiai, – dėl šios bylos kyla įvairių klausimų. Pirma, ar Lietuvos jaunuoliai turi išeiti nariais į kariuomenę, kad galėtų tikėtis visuomeninės gynybės? Kokių juridinių pagrindų Kęstutį Jesiulevičių teisė karinis tribunolas, jeigu jis atsisakė duoti karinę priesaiką? Netapęs kareiviu, jis laikytinas civiliu asmeniu. Ar teismo nuosprendis praveria duris į karinės tarnybos atlikimą be ginklo?

Jaunuolių, atsisakančių duoti karinę priesaiką daugėja, gausėja ir pareiškimų, kad sovietinė armija laikoma okupacine kariuomene. Neseniai paskelbtame dokumente Lietuvos Helsinkio grupė nurodė, kad Lietuvoje yra apie tūkstantis asmenų, protestuojančių prieš karinę tarnybą.

NEPRIKLIAUSOMA LIETUVA

SAJŪDŽIO INFORMACIJA IŠEIVIOJE

Kaip, turbūt, jau žinote iš spaudos, Čikagoje yra iškūręs Sąjūdžio informacinis skyrius – SajūdžioInfo. Šis skyrius sparčiai dirba jau nuo kovo mėnesio, tik, deja, tas darbas yra didžia dalimi neakivaizdus. SąjūdžioInfo atlieka Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio sekretorės užsiėmę darbus ir visuomeninių ryšių darbus (public relations). Tai jokių būdu nereiškia, kad visi ryšiai tarp Sąjūdžio ir išeivijos eina per SąjūdžioInfo. Šis skyrius pagrindė atsakinėja į klausimus apie Sąjūdį pastu, pataria su kuo susisiekti Lietuvoje šokiui ar tokiu klausimu. Mes perduodame Sąjūdžiui knygas, aprūpiname Sąjūdį Vakarų spaudos straipsnių iškarpomis (svarbesnes persiunčiame telefaksu, bendresnes per rankas), kita informacija. Kai Sąjūdžiui yra reikalinga vienu ar kitu klausimu susisiekti su žmonėmis Amerikoje ir neturi su jais asmeniško ryšio, SąjūdžioInfo veda tą korespondenciją, kad nebūtų reikalo kiekvienam Amerikoje skambinti atskirai iš Vilniaus. SąjūdžioInfo yra gan gerai žinomas jau Lietuvoje ir žmonės iš Lietuvos, lankydami Amerikoje, gan dažnai skambina į šį skyrių patarimams.

Kaip visi žinome, dar ne viskas iš Amerikos į Lietuvą praeina pastu, o jei ir praeina, sunkesnius dalykus, pvz., knygas, labai brangu persiųsti, jei yra skubu ir reikia siųsti oro pastu. Norintiems padėti Sąjūdžiui, kreipiamės į visą lietuvių visuomenę išeivijoje ir prašome su mumis susisiekti, jeigu planuojate apsilankyti Lietuvoje. Mes jus tikrai neapkrausime, sutikimas bent vieną straipsnio iškarpą arba vieną knygą, nuvežti į Vilnių, būtų tikrai didžiulio ir svarbaus darbo atlikimas. Taip pat prašome svečių, grįžtančių į Lietuvą, su mumis susisiekti.

Priimame taip pat straipsnių iškarpas iš Vakarų spaudos anglų, vokiečių, prancūzų, lenkų ir kitomis kalbomis. Sąjūdžio informacinė agentūra Vilniuje turi informacijos kambarį, kurįame žmonės, ypač Sąjūdžio nariai, gali skaiyti jiems reikalingą medžiagą iš Vakarų. Jeigu skaitant laikraščius arba žurnalus pastebėsite straipsnius apie Pabaltijį arba bendrai apie Sovietų Sąjungą, labai prašome, iškirpti ir mums atsiųsti (išskyrus straipsnius iš NEW YORK TIMES, WASHINGTON POST ir CHICAGO TRIBUNE – tuos jau kooperatyviai gauname). Tuo pačiu priimame knygas lietuvių kalba apie politiką, ekonomiką, sociologiją, visuomenės mokslus ir kitas temas ir jas perduodame Sąjūdžio informacinei agentūrai.

Jeigu norite padėti Sąjūdžiui ir neturite laiko ar galimybių susisiekti su SąjūdžioInfo prieš išvykstant į Lietuvą, galite Sąjūdžiui nuvežti jiems specialaus telefaksui (thermal paper for a facsimile machine – standard size). Telefaksas yra Sąjūdžiui gyvybiškai reikalingas būdas skubios informacijos gavimui ir šiuo metu telefaksui popieriaus Sąjūdis beveik neturi.

Mūsų SąjūdžioInfo veikla yra išlaikoma visuomenės aukomis ir didžiąją dalį iki šiol padengė Sąjūdžio nariai iš savo asmeninių pajamų. Išlaidos, palaikant ryšius su Vilniumi, yra didžiulės. Mums yra labai reikalingas dauginimo aparatas (Xerox machine). Mes, be abejojimo, priimame finansinę talką (čekius rašykite "SajūdžioInfo").

Kviečiame kreiptis į SąjūdžioInfo bet kokių reikalų. Šiuo metu ypač, pedagogai, kurie domisi nuvykimu į Sąjūdžio Pedagogų suvažiavimą Vilniuje birželio 3-4 dienomis bendradarbiauti ir dalyvauti diskusijose apie Lietuvos mokyklinės sistemos klausimus, prašom skubiai kreiptis į SąjūdžioInfo.

SąjūdžioInfo, 7159 S. Whipple, Chicago, Illinois, 60629 U.S.A. Tel.: (312)-476-8469. Rita Dapkutė, Direktorė.

KAREIVIO LAIŠKAS IŠ TBILISIO

"Labas, (...) Neturiu popieriaus, todėl nepyk, kad rašysiu suspaustai. IV.09, t.y. sekmadienį, dalinį pasiekė pagal "trevogą" 11:00 val., o jau 15:00 mes išskridome – niekas nežinojo kur. Išlipome apie 18 val. Tbilisyje, aerodrome. Greitai susiruošėme ir – į miestą. Mes nieko atrodome: perrengė į kamufliažą, bronziletus, salmai, automatas, dubinka rankoj, už nugaros lopeta. Beretes išdavė. Jautiesi 10 kartų geriau negu su kepure. Dabar klausyk: iš 9 į 10 naktį, kai jau buvo įvesta komendantinė valanda, ateina mūsų aikštės link galinga demonstracija. Pradeda mėti akmenis, kelis mūsiešius sužeidžia, nu, čia nieko. Įsakymas išsitraukti lopetėles ir – pirmyn. Išvaizduok, kaip reikia jaustis, svarbiausia nežinau, kodėl man žiauriai gėda, kaip barbarai!

Jie šaukia: lauk rusus; minia gražiai apsirengusi, kultūrinių žmonių, čia rengiasi geriau, negu Lietuvoje, ypač avalynė. Nukrypau į smulkmenas. Keli pradėjo muštis, įsakymas – vaikyti. Mūsų 100, o jų 1000-čiai. Košmariška naktis, aš to nepamiršiu visą gyvenimą. Kaip tu jaustumeisi, stovėdama vienoje gretoje (linijoje) su draugais, kurie lopetom pradėjo kapoti visus iš eilės. Mūsų lopetos nedidelės, bet iš 10 m. į medį galima išmeigti. Kiek 2 psi.

ATKURIAMAS KAUNO UNIVERSITETAS

Iš "Europos Lietuvis", nr.18

Balandžio 26-28 dienomis Kaune vyko mokslinė konferencija aukštojo mokslo plėtojimui Lietuvoje aptarti ir iširti ar galima atkurti Kauno Vytauto Didžiojo universitetą.

Konferencijoje dalyvavo 650 akademikų, jų tarpe 1 iš Lenkijos, 16 iš JAV, 1 iš Kanados ir 2 iš Vokietijos.

Prof. dr. Romas Vaštokas, grįždamas iš Lietuvos į Kanadą, nakčiai apsistojo Lietuvių Namuose Londone ir apsilankė EL redakcijoje. Jo paprašiau, kad savo išpūdžius iš mokslinės konferencijos Kaune papasakotų EL skaitytojams.

Mokslinę konferenciją tema "Tautinė aukštosios mokyklos koncepcija ir Kauno universitetas" suruošė Lietuvos kultūros fondo klubas "Aukuras", o jam padėjo Lietuvos TSR Mokslų Akademija ir Lietuvos PERSITVARKYMO SĄJŪDIS. Konferencijos tikslas buvo "aptarti aukštojo mokslo plėtojimo Lietuvoje koncepciją, pagrįstą siekimu užtikrinti universitetinį išsilavinimą, išnagrinėti konkrečius pasiūlymus dėl aukštojo mokslo organizavimo Respublikoje struktūrinių reformų ir pirmojo jų etapo, susijusio su Kauno Vytauto Didžiojo universiteto atkūrimu". Trijų dienų konferencija vyko Politinio švietimo namuose, kurių priekyje, tarp kitų vėliavų, plevėsavo Lietuvos trispalvė ir Amerikos bei Kanados vėliavos. Vytauto Didžiojo universiteto atkūrimo konferencija Kaune buvo svarbus visai tautai istorinis įvykis. Taip pat ji buvo svarbi ir tuo, kad pirmą kartą susirinkę akademikai iš Lietuvos ir išėiviję kartu svarstė galimybes atkurti Kaune tautinį, nepriklausomą akademiniai ir atitinkanti krašto reikalavimus, Vytauto Didžiojo Universitetą.

Pirmosios dienos dienotvarkėje plenariniame posėdyje pranešimus padarė ir prof. Algirdas Avizienis iš Kalifornijos bei prof. Bronius Vaskelis iš Iliojaus universiteto, Lituanistinės Katedros Čikagoje vedėjas. Konferencijai pirmininkavo tech. m. kand. Gediminas Kostkevičius (Kauno politechnikos institutas). Konferencijoje taip pat dalyvavo akademikų delegacijos iš Estijos ir Latvijos.

Visi mokslo konferencijos darbai praėjo pakilioje nuotaikoje ir su dideliu entuziazmu. Viskas vyko sklandžiai, visiškai negaištant laiko. Pavyzdžiui, žiūrint į trijų dienų konferencijos dinotvarkę atrodė, kad vos pajėgsime aptarti tokio universiteto atkūrimą Kaune, tačiau suspėjome ne tik svarstyti Vytauti Didžiojo universiteto atkūrimo akto projektą, bet jį vienbalsiai priimti, kas reiškia, kad universitetas, gal ir nebūdamas dar pilnas to žodžio prasme, jau šį rudenį pradės darbą. Taip pat atsitiko ir su kitais projektais - ir jie buvo priimti.

Tolimesne universiteto eiga rūpintis buvo išrinkta Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centro valdyba: 7 iš Vakaruose esančių universitetų ir 8 iš Lietuvos. Centro valdyba steigama tuo pagrindu, kad visuose pasauliečių dėstytojų bei studentams būtų užtikrinta pilna akademinė laisvė ir atitinkamas universiteto nuostatais užtikrintas visiems pilnas dalyvavimas Kauno universiteto gyvenime. (Prof. dr. Romas Vaštokas, antropologijos katedros profesorius Trent universitete Kanadoje ir PLB Ekologinės Tautos Lietuvių komisijos narys yra išrinktas Centro valdybos nariu iš užsienio). Būsimu Kauno Vytauto Didžiojo universiteto struktūra numatoma ši: universiteto priekyje - rektorius bei du prorektorai, universiteto direkcija ir taryba. Universitetuose numatomi šie fakultetai: Ekologijos, žmogaus, teisės ir ekonomikos, fizikos ir matematikos, menotyros ir informatikos. Iš Vakarų dalyvavę akademikai pasizadėjo universitetą remti lėšomis, knygomis, mokslo priemonėmis ir lektūra. Pvz., aš pats pasizadėjau Kalėdų atostogų metu, dar šiais metais sugrįžti į Kauno, o gal ir Vilniaus universitetą, su eile paskaitų antropologijos temomis. Žinau, kad ir kiti akademikai pasizadėjo sugrįžti į Lietuvą skaityti paskaitų. Tai būtų mūsų pradinis įnašas atkuriant Vytauto Didžiojo universitetą Kaune.

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO KAUNE ATKURIMO AKTAS

Mes, lietuvių mokslininkai, tiek gyvenantys savo tėvų žemėje, tiek už Tėvynės ribų, 1989 m. balandžio 26 dieną susirinkę Kaune į mokslinę konferenciją "Tautinė aukštosios mokyklos koncepcija ir Kauno universitetas", aptarėme Lietuvos mokyklos ateitį.

Laikydami didžiausią malonę ir savo gyvenimo tikslu galimybę tarnauti Lietuvai ir jos žmonėms, nesvarbu, kuriame krašte gyventume ir kokia kalba kalbėtume, esame pasiryžę šiuo lemtingu tautos istorijai metu vieninai stoti naujos Lietuvos tarnybon.

Todėl, aptarę konferencijoje išsakytas mintis ir pasiūlymus bei jausdami viso pasaulio lietuvių lūkesčius, šiuo aktu skelbiame atkuriantys KAUNO VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETĄ, KAIP NEPRIKLAUSOMĄ IR POLITIŠKAI NEUŽSIANGAŽAVUSIĄ AUKŠTĄJĄ MOKYKLĄ.

Žengdami pirmą žingsnį įkūnijant šią valią gyvenime, skelbiame įkuriantys Kaune Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centrą, kaip vieną iš Kauno Vytauto Didžiojo universiteto mokslinių studijų institutų.

Šiuo aktu kartu reiškiamo savo valią ir viltį, kad Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centras ir Vytauto Didžiojo universitetas bus tiltas, jungiantis tautos išėiviją su broliais ir sesėmis Tėvynėje.

Kviečiame visus Lietuvos žmones talkinti šiame darbe. Mokslinės konferencijos "Tautinė aukštosios mokyklos koncepcija ir Kauno universitetas" dalyviai.

PASAULIO LIETUVIŲ KULTŪROS, MOKSLO IR ŠVIETIMO CENTRO STEIGIAMASIS STATUTAS

1. Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centras Kaune yra nepriklausoma, politiškai neužsiangąžavusi kultūrinių ryšių, mokslinių studijų ir švietimo įstaiga turinti juridinio asmens teises.

2. Centras yra finansuojamas visuomenės lėšomis, sponsorių dotacijomis, taip pat gauna pajamas iš savo veiklos. Centro rėmėjai moka nario mokestį, kurį nustato Centro valdyba.

3. Centro veiklai vadovauja valdyba, rankama iš 15 asmenų trims metams: 8 iš jų Lietuvos gyventojai ir 7 kitur gyvenantys lietuviai. Valdyba skiria direktorių Tarybą, nustato vykdomojo organo įgaliojimus.

1989.IV.18

Dešinėje, apačioje buvo Universiteto biblioteka, I-ame aukšte - gamtos muziejus, II-ame Humanitarinių mokslų fakultetas, III-iame - Teologijos-Filosofijos fakulteto Filosofijos skyrius, dešinėje - rektoriaus kambariai, dekanų kambariai, centrinė Universiteto raštinė, Universiteto paštas.

Vytauto Didžiojo Universiteto Kaune didieji rūmai.

4. Centro kūrimosi laikotarpio sudaroma Laikinoji valdyba, turinti visus Valdybos įgaliojimus. Valdybos narius renka konferencijos "Tautinė aukštosios mokyklos koncepcija ir Kauno universitetas" dalyviai.

5. Centro rėmėjais gali būti kiekvienas Lietuvos gyventojas (įteisinus Lietuvos pilietybę-Lietuvos pilietis), taip pat už Tėvynės ribų gyvenantys lietuviai bei lietuvių labai besidarbuoją kitų tautybių žmonės, mokantys nustatyto dydžio nario mokestį ir dalyvaujantys Centro veikloje.

6. Kiekvienas Centro rėmėjas gali rinkti Centro valdybą ir būti renkamas į jos narius.

MOKSLINĖS KONFERENCIJOS TAUTINĖ AUKŠTOSIOS MOKYKLOS KONCEPCIJA IR KAUNO UNIVERSITETAS

REZOLIUCIJA Nr. 1

1. Pritarti parengtam Lietuvos TSR aukštosios kvalifikacijos specialistų rengimo koncepcijos projektui, rekomenduoti aukštosios mokykloms savo pertvarką orientuoti pagal šios koncepcijos teiginius.

2. Atskirai pabrėžti svarbiausius aukštojo mokslo pertvarkos uždavinius, išdėstytus koncepcijoje:

2.1. Decentralizuoti ir demokratizuoti aukštųjų mokyklų veiklą. Realizuoti demokratiškai priimtais aukštųjų mokyklų statusais jų autonomiją, mokyklų valdžios ir valdymo funkcijų atskyrimą.

2.2. Atstatyti visišką pasitikėjimą pedagogų aukštojo mokykloje.

2.3. Orientuoti studentus į savarankišką kūrybišką studijas, į individualių studijų turinio profiliavimą.

2.4. Humanizuoti visų sferų specialistų rengimą, specialiu žinių teikimą siesti su žmogaus ir visuomenės gyvenimo visapusiškumu, su atsakomybe už žmogų, tautą, žmoniją.

2.5. Sukurti pagrindus labai aukšto lygio specialistų rengimui (dopiplominėms studijoms).

3. Atkreipti Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos ir Ministrų Tarybos dėmesį į tai, kad mūsų valstybė turi būti žymiai daugiau negu dabar suinteresuota savo piliečių lavinimu, kad aukštosios kvalifikacijos darbo prestižas turi būti nedelsiant padidintas. Aukštojo mokslo sistema turi užimti prioritetinę padėtį Lietuvos TSR investacinėje politikoje, ypač perėjus į savarankišką ekonomijos valdymą.

4. Paraginti visus aukštųjų mokyklų darbuotojus aktyviai aptarinėti parengtą koncepcijos projektą, ypač jo alternatyvinius teiginius, savo pasiūlymus pateikti 1989 m. gegužės 17 d. įvyksiančiam aukštųjų mokyklų aktyvo pasitarimui.

REABILITAVO DISIDENTUS

LTSR Aukščiausiasis teismas nutarė reabilituoti buvusius disidentus: Povilą Pečiūną, Gintautą Iešmantą ir Vytautą Skuodį. 1980 metais nuteistus sunkiomis bausmėmis už "intin pavojeingus valstybinius nusikaltimus". Jie redagavo ir leido savilaidos laikraščius PERSPEKTYVOS ir ALMA MATER. Teismas nutarė grąžinti jiems konfiskuotą turtą.

DEMOKRARIZACIJOS PROCESAS

Iniciatyvinė grupė, susibūrusi Kaune, nutarė atkurti Lietuvos Socialdemokratų partiją. Ruošiami įstatai, kurie bus pristatyti steigiamajam suvažiavimui. Iniciatorių tarpe minimos Alfonso Jakubėno ir Gintauto Iešmanto pavardės.

Alfonasas Jakubėnas, teisininkas, yra vyresnės kartos socialdemokratas, 1931 m. LSDP suvažiavime išrinktas Centro komitetas. Gintautas Iešmantas - skleidęs demokratinio socializmo idėjas PERSPEKTYVOSE ir už tai kalėjęs.

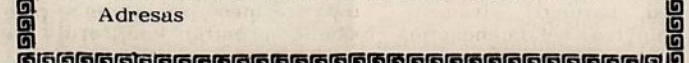
Mažosios Lietuvos Fondas

renka, leidžia ir skleidžia Mažąją Lietuvą liečiančią medžiagą, jos istoriją, kalbą, etnografiją, praeitį ir ateitį, parodydamas pasauliui, kad Mažoji Lietuva (dab. Kaliningrad oblast) nuo amžių baltiškas - lietuviškas kraštas.

Tam pritardama(s), siunčiu auką \$.....
FOUNDATION OF LITHUANIA MINOR,
c/o IEVA ADOMAVIČIENĖ, 18 Gracemount Cr.
Scarborough, Ont., M1G 1K3.

.....
Vardas, pavardė

.....
Adresas

Gorbačio'as Kampe

Alg. Eimantas

"Gorbačio'as pervertino savo tarptautinį prestižą" - rašo Ottawos spauda, - "mažai įtakingą Sovietų Sąjungos vidaus politikoje". Gorbačio'as sėkmė pasitarimuose su JAV prezidentu, netapo tuo laurų vainiku, kuris cabin-tų jo galvą "Perestroikos" ir "Glasnost" išsivystyme. Respublikiniai prieštaravimai konstitucijos pakeitimui ir tautinis atgimimas, ypač Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, sukėlė nepageidaujamus ir neįprastus pasipriešinimus Gorbačio'as planams išsistiprinti Kremliuje ir autokratiškai valdyti kraštą.

Ilya Gerol, THE OTTAWA CITIZEN užsienio skyriaus redaktorius, palygina Gorbačio'as būklę su sąmokslu nužudyto Egipto prezidento Anwar Sadat'o situacija. Sadat'as buvo gerbiamas užsienio politikų, bet nemėgiamas savo krašto piliečių. Jis prarado savo gyvybę ne dėl pasirašymo taikos su Izraeliu, bet dėl nesantvarkos pačiame Egipte.

Ekonominis, religinis ir vidaus politikos sąmyšis privedė prie atentato, baigusio Sadat'o taikos vizijas.

Panašiai klostosi ir Gorbačio'as. Užsienyje jo pavadė yra liksniuojama, kaip toleringio ir gabaus politikos, bet pačioje Rusijoje prieš jį šiauriasi ne tik užkietėję stalinistai biurokratai, priešinasi ne tik tautinio atgimimo sąjūdžiai, bet abejoja jo reformomis ir paprasti piliečiai. Pilkoji žmonių masė tapo Gorbačio'as vėlyviausioji našta kurią jis turi įtikinti "Perestroikos" neišvengiamumu ir pastovumu.

Pagal istoriką Yuri Afanasyevą, Sovietija yra apsėsta apatijos. Niekas nenori tikėti, kad Gorbačio'as tikslai bus pasiekti ir įgyvendinti. Abejojama, kad jo reformos išsilaikys ir taps kasdieniniais reiškiniais. Žemdirbiai nenori klausyti Gorbačio'as raginimų nuomoti žemę privačios iniciatyvos uždarbiui, nes iš patirties bijo, kad privati ekonomija gali baigtis kiekvienu momentu. Tada visas jų triušas nueitų niekais, valdžiai vėl viską nusavins.

Tokia galvosena vadovaudamiesi, žmonės nenori rizikuoti nė dirbti, nes 70-ties metų griežtas režimas pripratino prie vargų ir trūkumų kasdienybės, prie nuolatinės baimės ir beviltiškumo.

Tokiais bruožais Afanasyevas charakterizuoja jo vadinamą "homo sovieticus". Tie, kurie paklausė Gorbačio'as ir ėmėsi darbo pagerinti savo gyvenimo lygį, atsirado pavojeingoje padėtyje. Jų energija ir ištekliai susidūrė su tuo apatijos nuomariu, paplitusiu skersai ir išilgai Sovietų Sąjungoje. Prekių trūkumas privertė privačias krautuves užsidaryti, kadangi valstybinės kontoros atsisakė teikti prekes privačiai prekybai, nuogąstaudamos partijos apkal-tinimų ir bausmių.

Gorbačio'as planai gali pasisekti, įvykdžius pagrindines politines ir visuomenines reformas. Ar jis turi pakankamai svaros ir našumo tai realizuoti, yra klausimas, nes opozicija jo nenaudai vis auga, didėja ir stiprėja. Stalinistai, technokratai, biurokratija, apatija ir etniniai siekliai pastoja jam kelią. Manding, tautinis atgimimas respublikose turės būti sprendžiamas pirmiausiai, gal net apkar-pant Gorbačio'as ekonominius ir politinius užmojus.

Nebūtų tikslo galvoti, kad tos kliūtys Gorbačio'as yra nenugalimos. Kas svarbiau, tai kuria kryptimi jis žengs, siekdamas persiorganizavimo kulminacijos.

"GLASNOST" ANT LEDO PLUTOS

Mažiausias plotas, skiriantis JAV nuo Sovietų Sąjungos yra tik 3 mylios ledo plutos. Eskimams, kurie gyvena vienoje ir kitoje pusėje tos ribos, plotas atrodo labai didelis, nes nelegali ji peržengti ir pasimatyti su savo giminėmis. Kai kuriais atvejais jau 40 metų eskimų šeimos yra perskirtos, ypatingai Sibiro pusėje gyvenančios Big Diomedė saloje ir Aliaskos pusėje- Little Diomedė saloje.

Š.m. balandžio mėn. Aliaskos ir Sovietų Magadan teritorijos valdžia pasirašė susitarimą, pasiūlyti savo atitinkamoms valdžioms, kad leistų eskimams laisvai keliauti tarp Aliaskos ir Sibiro.

Susitarimo pasirašymo ceremonijose įvyko incidentas, akivaizdžiai parodantis, kaip Sovietai dar netikri dėl tokio protingo susitarimo: du rusai, kaip skelbiama, studentai iš tolimosios Maskvos, pasinaudojo proga ir pabėgo ceremonijoms įpusėjus.

Nežiūrint šio įvykio, "glasnost" ledinėje šiaurėje bujoja populiariausia Sovietų Rusijos roko grupė atvyko koncertuoti; organizuota bendra ekspedicija Aliaskoje ir Sibire abiejų pusių slidininkų ir kinkytų šunų rogininkų buvo paskolintas rusų ledlaužis, pagelbėti išlaisvinti ši pavasarį leduose įstrigusius du banginius.

Paskutiniu metu rusų alyvos nugriebimo laivas atplaukė į Seward'ą, prisidėdamas prie Exxon b-vės taršos valymo. Tikroje "perestroikos" dvasioje, rusai už tą patarnavimą pareikalavo \$15.000,- į dieną. / "The Economist", 6-12 May, 1989. Vertė B.N./.

KULTŪRINIS PUSLAPIS

VILNIAUS "RATILIO" ANSAMBLIS ČIKAGOJE

Dabar jau spėjo susidaryti nuomonė, jog visos meno ir sporto grupės, kurios tik atvyksta iš tėvynės, turi būti idomos ir vertingos. Tad nenuostabu, jog žiūrovų jų pasirodymuose netrūksta.

Taip atsitiko ir su Vilniaus Universiteto etnografinių šokių ansamblio "Ratilio" pasirodymais. Rengėjai buvo numatę čia tik du koncertus, o paskui pridėjo ir trečiąjį, kuris irgi žiūrovais buvo perpildytas, nežinant, kad tai vyko pirmadienio vakare, kada joks vietinių atlikėjų koncertas negalėtų būti sėkmingai prarastas.

Taigi, Čikagoje ratiliečius matė apie 2200 lietuvių (tik, kiek per tris dienas salė talpino). Galimas daiktas, dar buvo tokių, kurie negalėjo patekti ir šiuos tris koncertus.

Kadangi apie šio ansamblio pasirodymus jau buvo nemaža rašyta mūsų spaudoje, kuomet jis koncertavo kitose vietovėse, programos čia neanalizuosime. Tik reikia pasakyti, kad ta programa šioje išvykoje daugiau-mažiau buvo pritaikyta publikos skoniui, žinant, jog užjūryje tautiečiai labiau mėgsta pramoginio pobūdžio dalykus. Kadangi ratiliečių repertuaras yra didžiulis, tai nebuvo sunku atrinkti labiau linksmenę bei įvairresnę programą.

Šias eilutes rašantis turėjo laimę prieš beveik du metus stebėti pirmąjį Pabaltijo Folklorinių Ansamblių festivalį "BALTICA" Lietuvoje (Vilniuje ir Rumšiškės) jis tęsėsi beveik savaitę laiko). Taigi, buvo galimybė iš arti susipažinti su šio pobūdžio muzika bei šokiais ir kita folkloristine medžiaga. Beje, Lietuvoje, kas metai yra vykdomi panašūs, vien tik respublikiniai festivaliai, kurie irgi turi didžiulį pasisekimą.

Išsiviję folklorinis menas neturi tradicijų. Vien tik Bostone veikia "SO-DAUTO" ansamblis, kuris bando puoselėti šias tradicijas, tačiau didesnio susidomėjimo nesulaukia.

Kaip teko matyti, Lietuvoje, taip ir Čikagoje, ratiliečiai stengėsi į savo programas aktyviai įtraukti ir publiką, pavyzdžiui, pakviesdami sokti ar dainuoti. Tas, aišku, turi ir praktiškos naudos, ypatinai Lietuvoje, kur vieną kitą kartą pabandęs viešai sokti, vėliau, gal būtų, įsijungtų į tokio pobūdžio kolektyvą (Lietuvoje jų yra šimtai).

Čikagoje, taip kaip ir kitur, po "Ratilio" koncertų, vykdavo vakarienės ar susitikimai su ratiliekais. Jaunimo Centro kavinėje ar mažojoje salėje - galėdavai persimesti žodžiais su ansamblio nariais bei vadovais ir su jais pabendrauti. Tas irgi teigiamai nuteikdavo tuos, kurie ieško glaudesnio ryšio su tautiečiais iš tėvynės.

Dauguma atlikėjų buvo jaunimas, Vilniaus Universiteto studentai, bet buvo ir jau mokslus baigusiu asmenų. Jaunesniesiems buvo miela pabendrauti su vietiniu jaunimu, tik gaila, kad jų koncertuose beveik nebuvo. Kai kurie iš jų tarpo ateidavo jau po koncertų, gal dėl to, kad bilietų kainos buvo palyginus nežemos (10 dol.).

Taip pat pasigesta koncerto kitų tautų ar amerikiečių visuomenei, pavyzdžiui kokioje nors mokslo įstaigoje, kas buvo daroma kitose JAV vietovėse. Bendrai apie šią

Vilniaus U-to studentai Čikagos Jaunimo Centre į sceną atneša lietuviškos duonos kepalą, kurį vėliau supjausto ir išdalina publikai mažais gabalėliais.

Toliau matosi dalis "Ratilio" ansamblio dalyvių.

neeilinę mūsų grupę rengėjai pamiršo informuoti amerikiečių spaudą, nes joje nieko neteko matyti.

Reikia manyti, jog ratiliekai iš Čikagos išsivežė neblogus išpūdžius ir konkrečios paramos (nes rengėjai visą pelną jiems paskyrė). O ratiliekai šalia savo dainų, šokių ir muzikos, eilėraščių bei juokų, čikagiečius apdovanojo lietuviška atributika, na ir duona (per vieną sekmadienį koncertą).

Dabar čikagiečiai laukia kito ansamblio - tik kitokio pobūdžio - ARMONIKOS grupės pasirodymų, kurie bus gegužės mėn. pabaigoje.

E. Šulaitis

"RATILIO" ANSAMBLIS KANADOJE

VILNIAUS UNIVERSITETO studentų folklorinis ansamblis RATILIO Kanadoje galėjo pasirodyti tik tai vienu koncertu Toronte, Anapilio salėje. Jo atvykimo žinia sukuria visų lietuvių su dideliu entuziazmu, iš koncertą skubėta su nemažesniu džiaugsmu ir smalsumu. Buvo atvykusių specialistų ir tą koncertą iš artemesnių vietovių ir iš gerokai toliau - iš Montrealio ir kitur.

Toronto "Volungės" choras, pasikvietęs RATILIO, su didele meile ir rūpestingumu rengė šį pirmąjį susitikimą su tėvynainių jaunų žmonių folkloriniu ansambliu.

Žiūrovų prisirinko pilnutėlė Anapilio salė; galų gale, pritrūkus kėdžių, buvo įleisti ir tie, kurie sutiko kad ir stovėti balkonuose. Tikrai buvo daugiau kaip 12 šimtų žiūrovų. Įeinančius į salę pasitiko volungietės ir volungiečiai, persijusę išilgai plačiomis tautinėmis juostomis. Tai buvo ir simboliška, ir praktiška - iš tolo matei į ką kreiptis, per kurias duris eiti ir kt.

Spektaklio įžangai - volungietis Morkus Sungaila stilingai liaudiškai surašyta oracija, skambiu balsu ir gera tarsena, nusilenkdamas į tris puses, pasveikino visus atvykusius ir užleido vietą RATILIO vadovei Zitai Kelmickaitėi. Su dideliu užsidegimu ji papasakojo, kad didelė dauguma RATILIO koncertų, medžiaga yra surinkta pačių studentų, kurie laisvalaikį paaukojo, važinėdami po tolimesnes Lietuvos vietas, aplankydami senesnius gyventojus, užrašinėdami garsajuostes dainas, poringas, juokus, išmokdami jų prisimintus šokių žingsnius. Ir tai buvo studentų atgaiva, mūsiškiai parafrazuojant - "good time"! Su koncertais aplanko įvairias Lietuvos sritis, taip kaip seniau būdavo, ruošiant pasirodymus klostimuose, kad lietuvius prisimintų, koki turtą jis turi savoje liaudyje. RATILIO grupėje yra bent 8 medicini-

nos studentai ir biologai, geologai, fizikai, filologai, ekonomistai.

Programą pradėjus trimtais, girdejome ir skudučius, raliuojančius nuostabias sutartines, dadytes, sužavėjo molinukai, pračiulbėję paukštelį balsais ir baigę gegutės kūkavimu. Pakaitomis dainavo ir grojo smuikais, armonikomis, papuoštomis dideliais bumbulais (ne akordeonais), mušė būgną ir barškino (bent mano) nematytai džingalais, grojo kanklemis ir ragais, netgi metaline plokšte, laikant ją tarp lūpų.

Pavaišino gražiai įnešta Lietuvos rugių duona, kurią paskui dalinomės trupinėliais, o mes juos atrodė nustebinome, kai tradiciniai numetę saldinių prieš dainuojant vieną dainą, gavo to paties iš publikos iš sceną. Moterys skubiai susigraibė juos iš savo kelioninių rankinukų, pasitaikė ir šokolado.

Pats dainavimas - solo ir grupiniai - buvo atliktas irgi liaudišku stiliumi, giliai įsijautimu. Girdėjome 18 ir 19 a. sukurtas dainas, dainas ir Sibiro tremtinių. Nors kai kurias buvome girdėję ar esame išmokę, bet buvo ir negirdėtų, mus visus giliai sukreičiančių ir nepamirštamų. Vyresnio amžiaus nuometuota grupės jungties pareigose V. Povilonienė, išpuodingai dainavo liaudies dainas, raudą, deklamavo, Kiti pajuokino tarmiškais pokštais, Vyrų ir moterų atliktos sutartinės vėlgi buvo stebinančios savo ne tik komplikuoatumu, bet kartu ir nepaprastu nuotaikingumu. Reikia priminti, kad Lietuva yra vienintelis kraštas pasaulyje, kur sutartinės dar dainuojamos. Tai archainė dainavimo forma, kai dvi ar trys melodijos paraleliškai dainuojamos keliais balsais.

Pirmą kartą teko matyti, kad sutartinių formoje buvo atliekami ir moterų šokiai. Šokėjai miklūs, nors santūrūs. Vienas šokis, šokant susilenkus keturioms poroms, dar buvo niekada nematytas. Nepavyko sužinoti jo pavadinimo, bet turėjo linksmo, komiško atspalvio. Šokėjai įsisuko ir į publiką, pasikviesdami praėjimo takuose pasisukti ir patrepsėti žiūrovus. Viena ponija man sako: "Toks gražus vaikinai, o man nepatogu, kad būčiau jaunesnė..." - tačiau buvo patenkinta vistiek.

Pirmas grupės vaizdas, romiai ir kilniai sueinant į sceną (be dirbtinų šypsenų ar perdėtos "komunikacijos") užėmė kvapą: atrodė, kad atgijo pavidalai iš istorijos knygų ir lyg sapne, pradėjo judėti. Kostiumai buvo įvairūs, atkurti iš įvairių vietovių ir įvairių laikotarpių. Vienas rūbas aksominiu kikliku ir tokiu pat rankinuku,

kaip buvo dėvima 18 a., gavus iš atplaukiančių jureivių kitokių audeklų Klaipėdos srityje. Labai įdomūs buvo vyrų šventiški rūbai; gintarai ir karoliai, megzta kepuraitė ir skaros, nuometai ir vyrų skrybėlės. Viskas apgalvota iki smulkmenų ir atkurta.

Spektaklio struktūra kiek sulingavo, kai į sceną buvo pakviesti vaikai iš publikos. Tėvai ir patys vaikai bei paaugliai skubėjo užkelti ir užsikelti ant scenos. Čia jiems buvo prarastas žaidimėlis. Paskui vėl visi dūmė į savo vietas, sukėlė nemažą klėgesį. Po to buvo sunkiau įeiti į spektaklio užbaigimą.

Visa salė, RATILIO pradėjus, sugiedodavo kartu Lietuva, Tėvyne Mūsų. Iš publikos buvo pasigirdę balsų sugiedoti "Lietuva brangi", bet jie nuščiūvo.

Visiems karštai plojant ir sustojus sveikinant ratiliekus, buvo įteiktos gėlės ir dovanos.

Apatinėje salėje ansamblio laukė malonus atgaivos stalas ir publika, norėjusi su jais pasikalbėti. Ratiliekai sakėsi Toronte pirmą kartą turėjo progos praleisti vieną dieną poilsui ir miesto apžiūrėjimui. Visur kitur - koncertai ir kelionės seka viena po kitos ir labai juos išvargino.

Visi šie jauni ir gražūs žmonės žavėjo savo laikysena, nuoširdumu, gražiais balsais ir talentu, ir meile

savo kultūrai.

Žavimės ir tuo nepaprastu jų ryšiu su vyresnės ir senosios kartos žmonėmis visoje Lietuvoje. Neuzmirštamai įsmigo atminčiai jaunosios ansamblio vadovės papasakotas vaizdas, kaip kelių kartų žmonės kasmet susirenka į sunaikintąsias gyvenvietes ir pasakoja vieni kitiems, kur keno buvusi daržinė, ar klėtis, augęs ąžuolas

Ratiliekai V. Landsbergis ir S. Steponavičius scenoje raiko iš Lietuvos atsivežtą duoną Jaunimo Centre Čikagoje.

ar buvęs kapas, ar iškastas šulinys. Visą tą kartų išgyvenimą savo koncerto dvasioje atnešė mums RATILIO. Ir tai yra jų paskirtis. Ją jie atliko labai gerai. Mes jų ilgai neužmiršime!

Birutė Vaitkūnaitė-Nagienė

RATILIO prie Vilniaus Universiteto.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

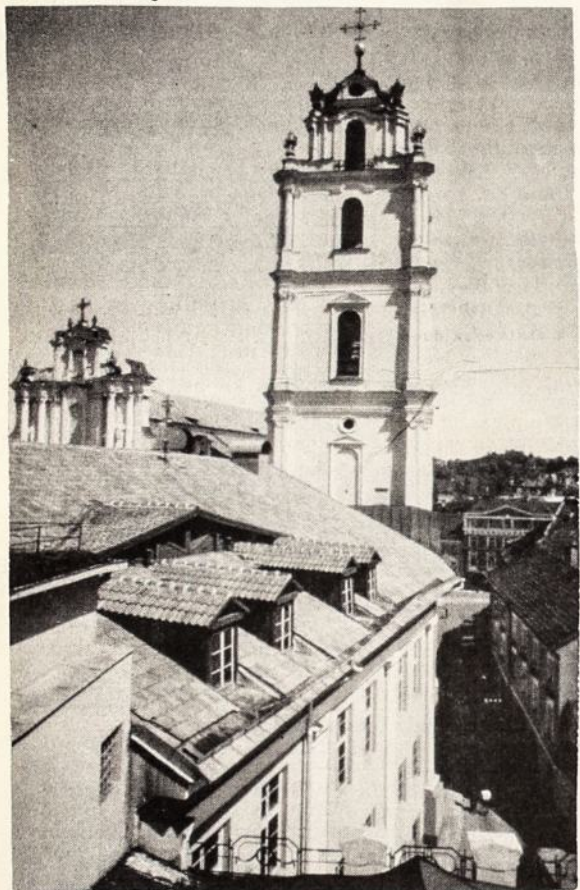
IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

VILNIAUS UNIVERSITETAS:

Didysis kiemas. Aulos fasadas, derinantis baroko ir klasicizmo stilius. Po užrašu ALMA MATER VILNENSIS – senasis pagrindinis įėjimas į universiteto rūmus.

Didžiojo kiemo pietryčių kampe kyla XVII a. pradžios statytos šv. Jono bažnyčios varpinė. Abi nuotraukos Juozo Polio

PAMINĖJO RAŠYTOJĄ IGNA ŠEINIŲ

Š.m. balandžio mėn. 3 d. VILNIUJE, Menininkų Rūmuose paminėtas 100-tasis Igno Šeinių gimtadienis.

Ignas Jurkūnas-Šeinius, – rašytojas, diplomatas ir žurnalistas buvo gimęs 1889 m. balandžio mėn. 3 d. Šeiniūnų km., Ukmergės

apskr., mirė Stockholme 1959 m. sausio mėn. 15 d.

Nuo 1915 m. jis pradėjo aktyviai reikštis lietuviškoje visuomeninėje veikloje, 3 metus dirbo LCK nukenėjusiems nuo karo šelpiti įgaliotiniu Stockholme. Atgavus Lietuvai Nepriklausomybę, ėjo atsakingas diplomatinės pareigos Da-

TAUTA YRA TADA ŽUVUSI, KAI JI, PATI SAVĖS IŠEIVIA – DA. JOKIOS KITOS PAJĖGOS JOS SUŽLUODYTI NĖGALI
Dr. Gv. Valančius

• "Didi asmenybė gerbia kitų įsitikinimus, nors su jais ir nesutinka. Menka asmenybė sutinka su kitų įsitikinimais, jei iš to turi naudą".
Konfucijus

nijoje, Suomijoje ir 1923-1927 m. buvo Lietuvos ministeriu skandinavų kraštams su rezidencija Stockholme.

Bendradarbiavo lygiagrečiai liaudininkų ir tautininkų spaudoje, o 1933-40 m. buvo vyr. "Lietuvos Aido" redaktorium, 1935-39 m. Klaipėdos Krašto gubernatūros patarėjas spaudos reikalams, čia jis suorganizavo dienraštį "Vakarai". Nuo 1939 m. rudens jis buvo Lietuvos Raudonojo Kryžiaus įgaliotinis Vilniaus Krašte. 1940 m. vasarą Ignas Šeinius per Vokietiją pasitraukė į Švediją, kur gyveno jo šeima ir ten pasiliko ligi mirties.

Didelę paskatą rašyti gavo iš J. Tumo-Vaižganto jau 1909 m. Per palyginant trumpą laiką – iki 1914 m. jis savo knygomis "Kuprelis", "Nakties Žiburiai", "Bangos Siaučia" ir "Vasaros Vaišės" užėmė vieną pirmiaujančių vietų tuometinėje lietuvių beletristikoje. Dirbant ilgą laiką diplomatinėje tarnyboje, pasirodė tik dvi švediškai parašytos knygos. Į aktyvų literatūrinį darbą jis įsijungė 1932 m., paskelbdamas sutrumpintą, gerokai pataisytą II-ją "Kuprelio" laidą. Šiame antrajame savo kūrybiname periode jis parašė ir išleido satyrinį romaną "Siegfried Immerselbe Atsišaukimas", apysakų rinkinį "Aš Dar Kartą Grįžtu", komediją "Diplomatai", impresionistinių vaikystės atsiminimų knygą "Tėviškės Padangėje" ir pamfletą, nukreiptą prieš vokietininkus.

Po 1940-ųjų metų Ignas Šeinius rašė daugiausiai švediškai. Lietuvišką šio laikotarpio raštą paskelbti pomirtinėje knygoje "Vyskupas ir Velnias" 1959 m.

Ignas Šeinius buvo pirmasis lietuvių prozaikų tarpe atsitraukęs nuo buitiškai, etnografiškai ir visuomeniškai angažuotos literatūros ir didelį akcentą davęs literatūrinei formai, estetikai, individualizuotai kalbai. Jis realybės traktavimu buvo impresionistas. Jo žmogus – komlikuota būtybė. "Kuprelis" romanu Ignas Šeinius sukūrė moderniojo lietuvių romano prototipą. Centre nebe tautinė ar socialinė problema, bet asmeninė tragedija /Tuo metu dar nebuvo pasirodę reikšmingiausi Krėvės, Vaižganto ar Vėnuolio veikalai/.

IŠPŪDINGAS CARITAS SUVAŽIAVIMAS

Katalikų Šalpos organizacijos pirmasji suvažiavimai okupuotoje Lietuvoje buvo labai gausūs ir jame atsisteigusiujų politinių partijų, dalyvavo taip pat SAJŪDŽIO vadovybė ir Lietuvos komunistinės vyriausybės atstovai. Pirmasai partijos sekretorius Algirdas Brazauskas neatvyko, bet atsiuntė savo atstovą.

CARITAS tarybos pirmininkė Albina Pajarskaitė pranešė, kad LTSR ministrų tarybai išteiktas prašymas dėl organizacijai juridinio asmens teisių sutei-

kimo. Tokį pripažinimą gavusi CARITAS galės steigti Lietuvoje privačias mokyklas, kooperatinius vaikų darželius, globos namus pasirūpinti seneliais, ir kt.

• Balandžio mėn. pabaigoje Vilniuje buvo atidaryta įdomi karikatūrų paroda. Pavadinime nurodoma, kad eksponuojamos ideologinės ir politinės karikatūros. Taigi, pirmą kartą taip viešai ir atvirai buvo galima pasijuokti iš partijos didžiūnų.

SAJŪDŽIO SEKMADIENINĖ MOKYKLA

KAUNE jau pusmetį veikia Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio sekmadieninė Lietuvių Kultūros Mokykla. Tikslas – paskaitomis ir diskusijomis supažindinti su savo krašto etnografija, istorija, liaudies menu, dorove, kalbos kultūra, Sąjūdžio idėjomis.

Dalis klausytojų susirenka po pamaldų bažnyčiose. Šiuo metu populiariausi dėstytojai – Algirdas Patackas, Aleksandras Žarskus, Aušra Kargaudienė, Algirdas Saudargas.

Šalia paskaitų, mokykla surengė parodą apie Kauno Karo Muziejaus sodelio istoriją, paminėtos dr. Vincas Kudirkos, M. Valančiaus sukaktys, Vasario 16-toji, Knygnešio Diena. Taip pat išleido keliomis progomis bukletų – nedidelio formato informacinių leidinių. Mokykla veikia Vilniaus Universiteto Kauno vakarinio fakulteto patalpose.

Yra susidaręs ir nuolatinių klausytojų būrys. Kartais apsilanko tūkstantis žmonių.

Mokyklos pavadinimas dar gali keistis, nes pamokos vyksta ir šeštadieniais. Sąjūdžio Mokyklos veikia dar VILNIUJE ir ŠAKIUOSE.

Taigi, vėl savotiška švietos mokykla, netoli nuo Vargio Mokyklos sąlygų. Linkime ir toliau gero dėstytojų kadro ir gerų studentų.

KREMI VEIDRODŽIAI

"...NIPANIMAJU: TIE LATVIAI SODINA GĖLES, ŠLUOJA, VALO, TVARKO, O MUMS BŪTU TIKTAI BUTO GANA..."

Dadža zīm. LA

• Į vieną krautuvę Vilniuje įeina žmogelis ir prašo:

- Duokite man litrą pieno.
- Dabar neturime!
- Tai gal galėčiau gauti nors kiek cukraus?
- Cukraus dar neatvežė!
- Tai gal gabaliuką dešros gausiu?
- Neturime dešros!
- Į ką tai panašū! Jeigu jau taip, tai uždarykite krautuvę ir raktą paslėpkite šiauduose.
- Neturime ir šiaudų!

• Susitinka dvi geros draugės. Viena sako kitai:

- Žinai, vakar po susirinkimo, mes daug kalbėjome apie tave. Keletas žmonių man sakė, kad tu esi panaši į ožką.
- O ką tu į tai atsakei?
- Kad žmogaus nereikia vertinti pagal jo išvaizdą.

KAS IŠRADO PAŠTO ŽENKLĄ

Beveik visas pasaulis sutinka, kad pašto ženklų išradėjas buvo anglas Rowland Hill ir kad 1840 metais gegužės 8 dieną laiške pasirodęs Didžiosios Britanijos "Penny Black" buvo pirmasis pašto ženklas. Tam betgi yra ir nemažai abejonų.

Jau 1863 metais Paryžiaus svarbesnių gatvių sankryžose buvo pastatytos dėžės, į kurias būdavo įmetami laiškeliai. Ant jų būdavo priklijuojami popieriukai su užrašyta data ir prierašu, kad laiško pristatymas apmokėtas. Tie popieriukai už vieną sou buvo pardavinėjami vienuose, kasyklose, teismuose, aukštesnėse mokyklose ir kalėjimuose. Šis sumanymas neilgai išsilaikė, nes dėžėse pradėjo atsirasti daug įvairių atmatų, dėžės buvo nuimtos.

James Chalmers (1782-1853) Dundee mieste pardavinėjo knygas ir turėjo spaustuve. Jis daug prie pašto tarnybų pagerinimo prisidėjo ir skelbėsi, kad jis du metus prieš R. Hill davęs pasiūlymus įvesti pašto ženklus. Gincūs dėl ženklų idėjos pripažinimo tęsė net jo vaikai. 1981 m. Anglija išleido pašto ženklų knygutę, kurios viršelį puošia J. Chalmers atvaizdas, o virselio vidaus pusėje yra J. Chalmers spausdintų ir naudotų pašto ženklų pavyzdžiai.

Laurenz Koschier (1804-1879) gyveno Vienoje ir 1835 metais Austro-Vengrijos pašto administracijai pasiūlė naujas idėjas pašto reformoms. Pasiūlyme buvo ir prie laišku klijuojami ženklai.

Tačiau jo pasiūlymas buvo atmestas, kaip nepraktiškas. Jo mirties 100 metų sukaktuvėms atžymėti, Austrija išleido pašto ženklą su jo atvaizdu (S1121).

Jugoslavija, kuri taip pat pripažįsta Laurent Kosir, kaip pašto ženklų išradėją, jo atminčiai išleido pašto ženklus 80-mečio mirties sukaktuvėms paminėti (246-249 ir C29). Laurentz Kosir (Koschier) buvo gimęs Jugoslavijoje.

Šalia anksčiau sumintų išradėjų yra ir daugiau, kurie savinasi pirmo pašto ženklų sugalvojimą. Anglai Samuel Fonster, Charles Whiting, Samuel Roberts, F. Worrel Stevens, austras Ferdinand Egarter ir švedas C. Gabriel Treffenberg.

A.S.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDAI

Iki šiol šis Fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui ir švietimui paremti. Pagrindinis Fondo kapitalas yra neliečiamas. Tikslai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime KANADOS LIETUVIŲ FONDUI (Lithuanian Canadian Foundation).

Tapkime šio Fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti: Lithuanian - Canadian Foundation, 1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

Šio Fondo šūkis: KAPITALAS LIETUVAI, PALŪKANOS – LIETUVYBEI IŠEIVIJOJE!

A.A. CENTRINĖS:
Montreal: 376-9230
Ottawa: 623-9977
Toronto: 489-3693
Hamilton: 522-8392

London: 438-1122
Windsor: 252-3842
Calgary: 287-2712
Winnipeg: 233-3501
Sudbury: 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS.
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

Ateik į lietuvių A.A. (Alcoholic Anonymous) grupės susirinkimą. Susirenkame kiekvieną trečiadienį, 7722 George St. La Salle, Que. 8 val. vakare.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Juozui S.: 631-6834 (namų); Henrikui N.: 366-7770
Dainiui L.: 768-9606; Jonui R.: 337-8637

C F M B

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30- 12 val. nakties

Programos vedėjas: LIUDAS STANKEVIČIUS

1053 Albalen Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7

Tel.: 669-8834

"LIETUVA ŠIANDIEN: DEMOKRATIJOS PROCESAS IR SĄJŪDŽIO VEIKLA"

/Lino Medelio paskaitos apybraižos/

G. Adomaitienė / pabaiga /

Kas įvyktų, jeigu žemdirbiai masiniai išeitų iš kolchozų ir pradėtų kurti pavienius ūkius?

Linus nemėgino tvirtinti, kad daug tokių ūkių atsirastų, bet nurodė priežastis, dėl kurių toks pavienis ūkininkavimas taip greitai neįmanomas. Trūksta trobesių, ūkio padargų, sėklų ir t.t. Jau yra tokių ūkių, bet labai mažai. Vėliau, pagerėjus ekonominei būklei, ūkininkai bus skatinami taip kurtis ir, sąjūdis mano, kad bus įmanoma jiems suteikti reikalingą pašalpą.

Ar A. Klimaitis (atstovas Europos parlamente), dar tebėra tose pareigose (nes buvo abejota, kam jis tarnauja, kai jis atvažiuos į Lietuvą tarėsi su komunistais, o ne su Sąjūdžio žmonėmis, dėl tautos -respublikos ateities)?

Linus Medelis tvirtino, kad po visų nesusipratimų, jis iš tų pareigų nėra atsauktas, tik jis nežinojo, kodėl.

Kaip su Lietuvos pilietybės įstatymu?

Atsakyta, kad dar per anksti tuo reikalu rūpintis, dar nėra apie tai kalbėta.

Miestų suporavimas: ar lietuviai turėtų iš to kokių naudų?

Prelegentas mano, kad, gal būt, pavyktų užsieniui perduoti daugiau propagandos apie Lietuvos reikalus. (Toronto nepavyko suporuoti su Rusijos Stalingradu. G.A.)

Kokie santykiai su kaimynais pabaltiečiais?

Atsakymas: geri santykiai. Gegužės mėnesį laukiama bendros konferencijos aptarti reikalus bendrai, nes visų rūpesčiai beveik tie patys.

Kodėl Sąjūdžio sąstata yra tik dvi moterys?

Linus Medelis pabrėžė, kad jos nėra ignoruojamos, bet nenori priklaustyti, gal būt, dėl išpareigojimų šeimoms, ar šiaip nemėgsta politikos.

Su šiuo klausimu ir baigėsi paskaita bei atsakymai, kadangi laikas buvo apribotas. Tų klausimų būtų dar

daugiau atsiradę, nes, atrodo, kad publikai labai rūpėjo sužinoti, ar gresia koks pavojus Sąjūdžio žmonėms, jei mėginimas atgauti nepriklausomybę neišpildytų; kada galima tikėtis laisvės, jei tai pavyktų? Deja, į tuos klausimus dar niekas negali atsakyti. Mes, išeiviai, sekdami tuos nepaprastus įvykius Lietuvoje ir skaiydamiesi iš ten atplaukiančias žinias spaudoje, jaučiame taip pat tėvynės pulsą, kaip ir jie tenai, nors ir seniai palikę gimtąją žemę. Šioje tautos atgimimo stadijoje, kaip ir L. Medelis tvirtino, nėra nieko tikro. Galime tikėtis laukti spėlioti ir tikėtis vis geresnių žinių.

Esame išsklausę daug kalbų, pasakytų išeiviams, Sąjūdžiui priklausančių kalbėtojų. Jie visi atrodė entuziastingai nusiteikę ir stengiasi atkurti Lietuvą, arba nors pagerinti tautiečių gerbūvį esamose sąlygose, nežiūrėdami galimų pavojų.

Tautiečiai šioje Atlanto pusėje, taip pat norėtų tikėti, kad vis dėlto ateis laikas, kada rusiškos mėsos letena visiškai atsigniaus, atšipusi savo nagus į milijonus nekaltų aukų.

Paskaitos organizatoriai - K.L.B. Apylinkės Visuomeninė Komisija, vadovaujant Vyt. Kulniui, kuris uždarydamas parengimą, padėkojo prelegentui už atvežtas įdomias žinias iš Tėvynės. Be to, pažymėjo, kad L. Medelis yra vienas iš veiklių Sąjūdžio narių.

Paskaiton atsilankė apie 300 klausytojų, kurie visi pabaigoje buvo pavaišinti kava ir pyragėliais, besidalinant naujais išpuodžiais.

• A.A. STASIO BANELIO atminimui, vietoje gėlių, aukoją "NL" paremti \$20,- Albinas Gačionis.

Nuoširdžiai dėkojame. "NL"

• PRISIKĖLIMO PARAPIJOS Kavinė pradeda atostogas ir sekmadieniais maistas nebus gaminamas.

• MOTINOS DIENOS proga Toronto "Gintaro" Ansamblio nariai pardavinėjo gėles. Gautas pelnas skiriamas jų koncertinei kelionei į Lietuvą išlaidoms padengti.

• "MAIRONIO" Mokyklos ir AUKŠTESNIŲJŲ LITUANISTIKOS KURSŲ užbaigimo iškilmės vyks gegužės mėn. 26 d., antradienį, 6:30 val.v. Prisiškėlimo Parapijos salėje.

Lietuvių Namų Žinios

• Lietuvos Roko Muzikos Ansamblis ANTIS koncertavo Vienoje- Austrijoje, o po to išvyko koncertams į Italiją.

Ansambliui vadovauja Algirdas Kaušpėdas. ANTIS savo programas atlieka lietuvių kalba.

• VILNIAUS RADIJAS gegužės mėn. 8 d. laidoje perdavė aktoriaus Laimono Noreikos deklamuojamus Kazio Bradūno eilėraščius.

• Sekmadienio popietėje dalyvavo 350 žmonių. Svečių knygoje pasirašė Trakų parapijos klebonas, 5 asmenys iš Vilniaus, 3 iš Kauno, 2 iš Veprių miesto, po 1 iš Plungės, Biržų, Šiaulių, I.O.Kriauzai iš Vokietijos, I.T.Staniuliai iš Argentinos, G.Ambrazieus iš Cape Code, J.Balčiūnas, I.Kaliukevičienė iš Port Severn.

• Važiuojantiems į Lietuvą ar Ameriką, gera proga įsigyti dovanų - marškinius su lokio paveikslu ir užrašu "Lokys - Lietuvių Namai - Toronto". Marškiniai gaunami LN raštiniėje ar svetainėje "Lokys". Kaina \$10.

• LN Seklyčiai reikalingi eksponatai. Skambinti LN vedėjui tel: 532-3311.

• Lietuvių Slaugos Namams aukoją \$100,- A. Mašalienė; a.a.Bronės Kavaliūnienės atminimui: po \$20,- L.Balsienė, V.Dagilis. Iš viso statybos fonde yra \$124,388.07. Aukos priimamos PARAMOJE sask. 8711,PRISIKĖLIMO P-JOS KOOPERATYVE sask.155 332.17 ir TALKOJE sask. 4259.

• SEKMINIŲ ir MOTINOS DIENĄ iškilmingomis pamaldomis paminėjo ir Lietuvių Evangelikų-Liuteronų Iliškanytojo parapija. Giedoją parapijos choras.

• Prisiškėlimo Parapijos jaunųjų žeimų sekcija rengia gegužinę birželio mėn. 4 d., po 10:15 val.r. pamaldų,Etienne Brulee Park vietovėje, prie Old Mill. Užkandžius atsiveža dalyviai.

• LŠST Vlado Putvio Šaulių Kuopa minės savo veiklos 35-metį gegužės mėn. 27 d.,Toronto Lietuvių Namuose, Gedimino menėje.

IAU DABAR RŪPINAMASI MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMU

Dalyvių registracija į išeivijos Mokslo ir Kūrybos Simpoziumą yra vedama jau dabar ir prašoma iki gegužės mėn. 30 d. užsiregistruoti. Skubinama, nes bus leidžiamas plačios apimties leidinys, o jam parengti reikia ir daugiau laiko. Kiekvienam paskaitininkui bus skiriamas 1 leidinio puslapis. Jame bus atspausdinta dalyvio nuotrauka, kondensuota biografija, tekstas lietuviškai ir angliškai.

Taip pat labai svarbu iš anksto padaryti viešbučio rezervaciją, iš kurio specialus autobusai vežios dalyvius į paskaitas ir simpoziumo renginius. Išsisklaidyti po Čikagos plotus būtų labai nepraktiška. Autobusai važinės maršrutu: Jaunimo Centras-Seklyčia-Condard Hilton viešbutis-Lietuvių Centras Lemonte ir atgal.

Mokslinių šakų pirmininkai yra: griežtieji mokslai -dr.St.Bačkaitis,P.O.Box 558, Great Falls,VA 22066, USA; humanitariniai -prof. D.Katiliūtė-Boydston, 7014 So.Campbell, Chicago,IL 60629,USA; medicina -dr.Ar.Vanagūnas, 237 S. Grove Dr.,Oak Park, IL 60307,USA; teisė- Povilas Kilius, 12507 S.McVickers Ave., Palos Heights, IL 60463,USA; menas - Loreta Venclauskienė, 7035 S.Fairfield, Chicago, IL 60629,USA.

Bendrais mokslinės programos klausimais kreiptis į prof.Rimą Vaičiūtį, 14 Mallard Dr.,West Nyack,N.Y. 10994, USA.

Visais kitais simpoziumo reikalais kreiptis į Leoną Maskaliūną, 6 Brook Lane, Palos Park, IL 60464, USA.

CHICAGOS "LITUANICOS" KLUBE

1951 m. įsisteigęs Chicago lietuvių futbolo klubas "Lituanica" yra vienintelis Š. Amerikos lietuvių sporto vienetas, kuris dar iki šioliai kultivuoja futbolą ir, palyginus, neblogai laikosi.

Šis klubas kovo mėn. 5 d. savo patalpose turėjo metinį narių susirinkimą, kuris buvo gana gausus. Čia buvo pateikti pranešimai apie klubo veiklą, kuriuos perskaitė pirm. A. Glavinskas, G. Bielskus, J. Žukauskas ir kt. Buvo kalbėta apie svečių iš Lie-

tuvos - ŽALGIRIO jaunųjų futbolininkų susitikimą. Vyt. Grybauskas iškėlė reikalą pradėti ruošti IV-toms Pasaulio Lietuvių sporto žaidynėms, kurios bus 1991 m. Lietuvoje. Ten galvojama siųsti jaunių futbolo komandą, o gal net ir vyrų!

Buvo renkama nauja klubo valdyba, į kurią pateko: A. Glavinskas, B. Balčiūnas, G. Bielskus, L. Jonikas K. Mc Linder, J. Juška ir Ed. Šulaitis.

Kovo 12 d. LITUANICOS vyrų komanda baigė salės futbolo pirmenybių rungtynes, nugalėdama vokiečių RAMS komandą 5-2. Prieš tai ji įveikė Wilmette TREVIANS net 10-1. Iš viso sužaidė 9 rungtynes (viso buvo 10 komandų) ir atstojos 4-toje vietoje, surinkusi 12 taškų ir 46-24 įvarčių santyki. Netrukus komanda pradės pirmenybes lauke. Šiomet bus atgaivinta klubo jaunių futbolo komanda. E.Š.

"GRANDIS" MINĖJO SAVO VEIKLOS 25-METI

S.m. balandžio 29 d., Jaunimo Centro didžiojoje salėje buvo surengtas jubiliejinis GRANDIES pobuvis, vadovaujant ansamblio vadovei Irenai Smieliauskienei. Jos taktininkai- pavaduotoja Violeta Fabianovich, akordeonistai- Darius Polikaitis, Viktoras Puodžiūnas ir Ažuolas Stelmokas.

GRANDIS savo veiklą pradėjo 1964 m. Per visą tą laiką GRANDIS pasiliko įdomi, įvesdama naujų figūrų į šokių, gerai suderindama įėjimus ir išėjimus.

Šokių pynė šiame koncerte buvo pavadinta "Pasodinom liepelę". Programos pabaigoje publika sukėlė ovacijas.

Buvo įteikta gėlių, dr. J.Kriaučiūnas ir žmona Irena įteikė \$1.000,- auką, paremiant GRANDIES išvyką į Lietuvą.

Ir.Kriaučiūnienė įteikė šokejoms-šokejams, išbuvus GRANDYJE 5 metus, po specialų ženkluką. Sukaktuvių proga išleista gausiai iliustruota programa. b.

boston

NAUJAI SUORGANIZUOTAS SEKSTETAS

Mirus kom. Julijui Gaideliui, keletą metų nebuvo kam vadovauti ir repetuoti vyrų dainos sekstetui.

Prieš pusantros metų tą darbą dirbti apsiėmė Daiva Matulionytė- de Sa Pereira, Ji baigė muzikos fakultetą universitete ir todėl jai nesunku parinkti repertuarą ar jį pritaikyti sekstetui.

Koncerte, įvykusiame gegužės mėn. 13 d., Bostono Lietuvių Piliečių D-jos III-jo aukšto salėje, buvo padainuota 10 naujų dainų, iš viso 21 daina. Programai talkininkavo buvęs

seksteto narys Vytautas Bruzgys, įpinant dailiojo žodžio skaitymą.

Dabar šiame Bostono Vyrų Sekstete dainuoja tenorai- Norbertas ir Helmutas Lingertaičiai, baritonai - Bronius Banaitis ir Ričardas Lizdenis, bosai- Vytautas Eikinas ir Gintas Simokaitis.

Informacijas apie Sekstetą teikia Norbertas Lingertaitis tel. 617- 436-0428. In.

IŠLEISTA AKTORIAUS HENRIKO KACINSKO PLOKSTELĖ

Džiugu, kad vis dėl to nepražuvo laiko bangose vieno mūsų iškiliausio aktoriaus deklamuotų lietuvių klasikų kūriniai.

Bostone išleista jo vertinga, rūpestingai paruošta, techniška taip pat gerai atlikta plokštelė.

Plokštelėje įrašyta 18 kūrinų šių autorių: Kristijono Donelaičio, Antano Baranausko, Maironio, Vinco Krėvės, Oskaro Milašiaus, Balio Sruogos, Vinco Mykoliaičio - Putino, Antano Miškinio, Kazio Inčičiaus, Bernardo Brazdžionio, Stasio Santvaro, Henriko Radausko, Kazio Binkio, Juozo Kėkšto.

Iš turimų magnetofono juostelės H.Kacinsko įkabinėjimų įrašų, plokštelę sudagavo leidėjai - rašytojas Antanas Gustaitis, buv. Amerikos Balso lietuvių skyriaus vedėjas Alfonsas Petrutis ir Laisvės Varpo vedėjas Petras Viščinis.

Plokštelės aplanką sukurė dail. Pranas Lapė. Plokštelės techniską priežiūrą atliko Romas Šležas.

Plokštelę galima užsisakyti šiuo adresu: Mr. A. Petrutis, P.O.Box 367, W.Hyannisport, Mass., 02672 USA, tel: (508) 775-3987.

Plokštelės kaina \$10,- (be persiuntimo). ir \$12,- su persiuntimu (amerik.).

Aktorius Henrikas Kacinskas mirė 1986 m.rugsėjo mėn. 28 d., Floridoje.

Jo plokštelės išleidimo proga buvo surengtas pobūvis Lietuvių Piliečių D-jos patalpose. Įvadinį žodį tarė rašytojas ir aktorius Antanas Gustaitis. Su Henriko Kacinsko darbais nepriklausomos Lietuvos teatruose, svarbiausiais jo sukurtais vaidmenimis ir dailiojo skaitymo skatinimu ir puoselėjimu išeivijoje supažindino rež. Jurgis Blekaitis.

Alf.Petrutis papasakojo apie H.Kacinsko darbą "Amerikos Balse" ir atsiminimais pasidalino plokštelės suktuvėms vadovavusi Regina Petrutienė. Petras Viščinis pasidalino žiniomis, kaip iš magnetofoninių įrašų gaminama plokštelė.

Kaip gerai, kad nors buvo susigriebta H.Kacinsko rečitaliuose užrašyti į juosteles jo deklamavimus. b.

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

9 1/4% už 90 dienų term.indėlius	
9 3/4% už 6 mėn.term.indėlius	
10 % už 1 m. term. indėlius	
10 % už 2 m. term. indėlius	
10 % už 3 m. term. indėlius	
10 % už 1 m. GIC mėn. palūk.	
11 1/2 % už 1 m. GIC invest. pažym.	
11 % už 2 m. GIC invest. pažym.	
11 % už 3 m. GIC invest. pažym.	
8 3/4% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
11 1/4% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind	
11 1/4% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind	
11 % už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind	
8 3/4% už namų planą - OHOSP (v.r.)	
8 % už taupymo sąskaitą	
9 1/4% kasd. pal. sask. virš 10.000	
6 1/2% už kasd. pal. čekių sask.	

AKTYVAI VIRŠ 72 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmeninės paskolos duodame iki \$65,000 ir morkičius iki 75% (kai noto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santuokų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos - (Line of Credit) ir antriniai morkičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečdadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai. - 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6 Telefonas: (416) 532-1149

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS
999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečdadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	9 1/4%
180-185 d. term. ind.	9 3/4%
1 metų term. indėlius	10 %
2 metų term. indėlius	10 %
3 metų term. indėlius	10 %
1 metų GIC-met. palūk.	11 3/4%
2 metų GIC-met. palūk.	11 1/4%
3 metų GIC-met. palūk.	11 %
1 metų GIC-mėn. palūk.	10 %
RRSP, RRIF ir OHOSP	8 3/4%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	11 3/4%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	11 1/4%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	11 %
Specialią taup. s-tą	8 %
Taupomąją sąskaitą	8 %
Kasd. pal. taupymo sask.	9 1/4%
Kasd. pal. čekių sask.	5 3/4%

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morkičius iki 75% (kai noto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Nelaimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (valias) sąskaitas.

AKTYVAI VIRŠ 41 milijonų dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PATARNAVIMAS - GREITAS IR TIKSLUS I

533-1121 (416) 822-8480

* GAIŠRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA-INSURANCE

WALTER DAUGINIS, Insurance Broker Ltd.
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ IŠSANYTOJO PARAPIJOS SALEJE. (Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų, 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

hamilton

● Hamiltono Lietuvių Tautinių Šokių Ansamblis GYVATARAS jau priartėja prie savo veiklos 40 - tųjų metinių. Pasitarime nutarta šią sukaktį atžymėti pokyliu-koncertu 1990 m. pavasarį, kuriuo rūpinasis sudarytas komitetas. Jo pirmininku sutiko būti Antanas Kybartas.

GYVATARO jaunių ir vaikų grupės š.m.balandžio mėn. 23 d. atliko visiems patikusią programą St.Peter's ligoninėje, kurioje gydomi chroniškais ligomis sergantieji ir seni žmonės.

Šiais metais su vaikų grupe dirba Kristina Aušrotaitė, jaunių grupe - Vida Beniušienė, Aldona Baltakienė ir Giedrė Szpiech; su vyresniaisiais šokėjais dirba Elytė Rukšėnaitė. Ansamblio vadovė yra Genovaitė Breichmanienė.

ottawa

● OTTAWOS LIETUVIŲ ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA baigė mokslo metus.

Ypatingo parengimo nei leidinio ta proga nebuvo. Užbaigtuvės bus nukeltos vėlesniam laikui - rudens pradžiai, nes tuomet yra daugiau norinčių atsilankyti.

● BALANDŽIO mėn. 28 d., penktadienį Ottawos lietuvių kolonijon buvo atvykę PLB vicepirmininkė Gabija Petrauskienė. Ji pasidalino savo įspūdžiais iš kelionės į Lietuvą, kuomet ten pirmą kartą

po karo buvo švenčiama Vasario 16-toji diena. Ji taip pat atvežė ir parodė įdomių vaizdajuosčių iš dabartinio gyvenimo ir įvykių Lietuvoje.

● Kūn. dr. V.SKILAN-DŽIŪNAS sugrįžo iš Čikagos ir atnašavo mišias Ottawos lietuviams.

ŠIŲ METŲ "NL" SPAUDOS VAKARE:

Viršuje: nuoširdūs "NL" talkininkai G. ir E. Alinauskai su atsilankiusiu svečiu Juozu Kandžiausku.

Apacioje: "NL" Valdybos pirm. Juozas Šiaučius su nuolatiniais talkininkais - Monika Šiaučiuoliene ir Antanu Čepuliu.

Abi nuotraukos Tony Photo Sudio.

Sunkios ligos iškankintai

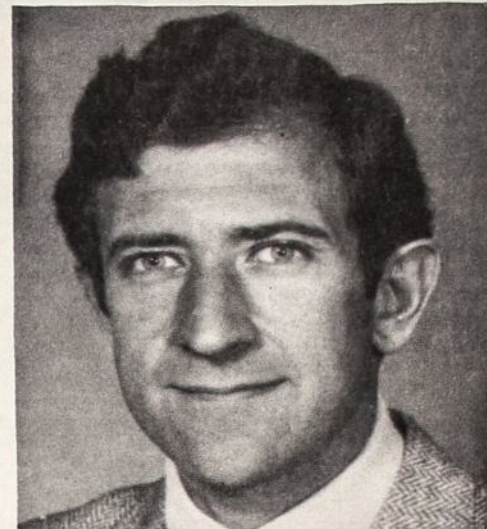
A + A

MARGARITAI BALTRUKONIENEI

iškeliavus amžinybėn, Jos vyrą DONATĄ, ilgametį giesmės ir dainos mylėtoją, ir jo artimuosius nuoširdžiai užjaučia -

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS CHORAS

montreal

Dr. Alėnas V. Pavilaniš

Dr. Alėnas V. Pavilaniš š.m.kovo mėn. 28 d. buvo paskirtas bendrosios medicinos departamento direktorium /chef du département de médecine générale Maisonneuve-Rosemont ligoninėje. Tuo pačiu metu jis buvo paskirtas profesorium šeimų medicinos katedroje Montrealio Universitete.

Dr. A.V. Pavilaniš gimė Paryžiuje, baigė Princeton Universitetą JAV-se B.A. laipsniu ir baigė McGill Universiteto medicinos fakultetą 1973 m.

Atlikęs interno tarnybą Britų Kolumbijoje, jis dirbo 7-rius metus šeimų gydytoju Cowansville ir Knowlton miestuose, Quebec'o provincijoje.

1979 m. dr. A.V. Pavilaniš išlaikė šeimos medicinos specialybės egzaminus /CCCF/.

Nuo 1983 m. iki 1989 m. jis ėjo Paauglių ir Jau-nuolių Medicinos skyriaus vedėjo pareigas Montrealio Vaikų Ligoninėje ir profesoriavo McGill Universitete pediatrijos ir šeimų medicinos katedroje. Dr. A. V. Pavilaniš yra Rytų Kanados Paauglių Medicinos

Sąjungos pirmininkas, taip pat išdininkas Kanados Šeimų Gydytojų Kolegijos Quebec'o skyriaus ir Kanados informacijos publikacijų komiteto pirmininkas.

Savo naujose pareigose dr. Pavilaniš bus atsakingas už šeimų gydymo skyrių, skubios pagalbos /urgence-emergency/, geriatrijos, chroniškų pacientų skyrius ir taip pat už slaugymą namuose. Jo vadovaujama-jame departamente dirba apie 50 gydytojų ir 26 gydytojai rezidentai.

Dr. A.V. Pavilaniš dabar atidarė savo naują kabinetą Maisonneuve-Rosemont ligoninėje. Jis mielai priima naujus pacientus. Jo praktika yra bendra ir ypatingai domisi vaikų, paauglių (teenagers) ir jaunų žmonių problemomis.

Naujasis kabinetas randasi netoli Olimpino Stadijono - 5414 Boulevard de l'Assomption, Montreal, P.Q., HIT 2M4, tel: 252-3814.

Sveikiname dr. A.V. Pavilaniš naujose pareigose ir savo kabineto atidarymo progą, linkėdami jam ir toliau kuo geriausios sėkmės. b.

PAIEŠKOMAS

Tadas Jakštys, atvykęs 1947 m. į Kanadą, Regan, Ontario, Abitibi P. & P. Company darbu miske (dirbo garaže).

Prašau jį ar apie jį žinančius pranešti P. Adamoniui, 6470 Jolbert Ave., Montreal, Québec HIM 1K9. Tel: (514)-256-5355.

"NL" RĖMĖJO PRENUMERATĄ ATSIUNTE:

V. Skaisgiris, J. Jonaitienė, J. Dalmotas, J. Piečaitis (2 m.), J. Rudžiauskas, Mrs. O. Lauryk, B. Vaičaitis, A. Lukošienė (3 m.), R. Kalvaitytė, J. Pilipavičius (2 m.), S. Mikulėnas, A. Kreivys, Ald. Kažemėkienė, H. Adomonis, A. Mickus (2 m.)

"NL" RĖMĖJO PRENUMERATĄ IR AUKĄ:

\$ 20,- (2 m.); po \$15,- A. Kazlauskas, K. Čeputis;

"NL" PRENUMERATĄ IR AUKĄ:

\$18,- V. Gražulis; po \$8,- P. Liaukevičius ir K. Dūda;

AUKOS:

\$2,800,- Kanados Lietuvių Fondas;
\$ 50,- Toronto Lietuvių Namų Vyrų Būrelis.

NUOŠIRDŽIAI DĖKOJAME VISIEMS.

"NL"

LI TAUTOS FONDO VAJŲ MONTREALYJE ATSLIEPĖ:

po \$100,- J. Kibirkštis, P. Verikis, P. Effertas;
\$ 75,- A. Macelis; \$50,- O. Sitkauskienė; \$40,- B.M. Makauskai; \$30,- K. Rašytinis; po \$25,- V. Lietuvinkas, S. A. Slapšinskas, V. Skaisgirys; \$20,- M. J. Pakuliai; po \$10,- A. Mickus ir A. Čepulis.

Nuoširdžiai dėkojama ir laukiama atsiliepiant daugiau. Tautos Fondo Atstovybė Montrealyje

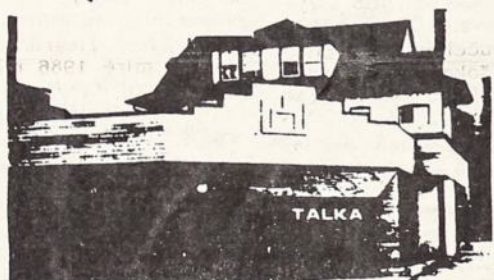

LAI DOJIMO ISTAIGA

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

- įsikūręs nuosavose namuose -

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 29 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. čekių sąsk. iki 5.5%
santaukas 7.5%
kasd. pal. taupymo s-ta .. 7%
90 dienų indėlius 9.75%
1 m. term. indėlius 11.5%
1 m. term. ind. mėn. pal. 11%
3 m. term. indėlius 11%
RRSP ir RRIF (pensijos) 8.5%
RRSP ir RRIF 1 m. 11.5%
RRSP ind. 3 m. 11%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 15.5%
neklm. turto pask. 1 m. 13.5%
neklm. turto pask. 3 m. 14%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000.
Ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.

DARBO VALANDOS: pirmadienis, antradienis ir ketvirtadienis - nuo 10 val. r. iki 5 val. p.p.; trečiadienis - nuo 10 val. r. iki 1 v. p.p.; penktadienis - nuo 10 val. r. iki 7 val. v.; šeštadienis - nuo 9 val. r. iki 12 val. r. Liepos - rugpjūčio mėn. šeštadienis uždaryta.

VALYKLA SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAI DŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

GUY RICHARD ROOFER - COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausios patarėjas ir darbo atlikėjas stogodengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

V. Bačėnas

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.

296 Queen St. W., Toronto, Ont. M5V 2A1
Kreiptis: V. BAČENAS, Tel.: (416)-593-0600.
iki 11 val. r. ir po 6 val. p.p. Tel: (416)-245-

• GEDIMINAS IR JANĖ AMBRAZIEJAI, iš Cape Code, JAV, "NL" savaitraščiui paremti aukojo \$ 50. Nuširdžiai dėkojame. "NL"

• JUOZAS GRAŽYS, pa - remdamas mūsų laikraščio leidimą, paaukojo \$20. Nuširdžiai dėkojame. "NL"

• Į XXXIII-sias Kanados Lietuvių Dienas, vykstančias London, Ont., mieste, gegužės 20-21 d.d. iš Montrealio išvyksta AV Parapijos Choras, "Pavasario" dainininkės ir Montrealio "Gintaro" Ansamblio šokėjai, vad. dr. Remigijaus Satkausko. Taip pat vyks ir pavieniai asmenys.

Visiems jiems linkime tinkamai atstovauti Montrealio lietuvių ir laimingai sugrįžti.

• MŪTINOS DIENOS MINEJIMAS ir mūsų LITUANISTINĖS MOKYKLOS sezono užbaigtuvės praejo sklandžiai, gerai suorganizuota programa ir nemažu skaičiumi dalyvių.

KLB Montrealio A-kės p-kui Arūnui Staškevičiui paraginus, buvo surinkta 101 parašas, sveikinant Vilniaus Radiją, kuris perduoda žinias ir kuris pranešė, kad dabar ir Lietuvoje sugrąžinta Motinos Dienos šventė.

Sąrašas pasiųstas į Vilnių.

• MONTREALIO LIETUVIŲ ŽVEJŲ MEDŽIOTOJŲ KLUBAS "NID A"

visuotiniame narių susirinkime š.m. gegužės mėn. 13 d., šalia kitų atliktų dienotvarkės punktų, išrinko ir naują valdybą. Pareigomis pasiskirstė taip: pirmininkas - Stasys Rimeikis, vicep-kas - Juozas Šiaučiulis, sekretorius - Augustinas Mylė, išdėininkas - Antanas Račinskis ir išvykoms bei parengimams - Albinas Urbonas ir Bronius Kirstukas.

Kandidatai - Antanas Žukas ir Petras Ražanas. "NIDOS" klubui šiuo metu priklauso 74 nariai.

• Šiais metais JONINES Montrealyje rengia tradiciniai LK MINDAUGO Šaulių Kuopa birželio mėn. 18 d., po pamaldų Montrealio Aušros Vartų Parapijos salėje.

Programoje girdėsime ir matysime torontietį muz. Vaclovą POVILONIŲ su jo naujai suorganizuotu dainos vienetu.

Marytė Adamonytė "Pavasario" Mergaičių suruoštame mergvakaryje su administratore Jadvyga Baltuonienė. Nuotr. A. Mickaus.

MERGVAKARIS MARYTEI ADAMONYTEI

Montrealio Mergaičių Choras "PAVASARIS" ilgametėi savo dainininkei Marytei Adamonytei surengė mergvakarį. Teresės Keršytės-Mickienės rezidencijoje. Gražiai išpuoštoje patalpoje, puikiomis vaisėmis ir gražaus kristalo

dovanomis buvo sutikta būsimoji jaunamartė.

Nuoširdžiai visų vardu pasveikino "Pavasario" administratorė Jadvyga Baltuonienė.

Marytė Adamonytė išdainavo "Pavasaryje" 9-rius metus ir ji savo dainavimą užbaigė, vykdama su visomis į XXXIII-iasias

Kanados Lietuvių Dienas Londone, Ont. Ten "Pavasaris", kartu su savo vadove muz. Ingrid Tark atliks joms skirtą programą.

Linkėdami būsimai jaunamartei viso geriausio, apgailestaujame, kad jai teks apleisti ne tik "Pavasari", bet ir Montrealį.

"Nidos" klubo nariai žiemos žvejyboje ant ledo: St. Rimeikis, A. Mylė ir A. Urbonas.

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon,
DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
8606 Centrale, (kamp. 45 Av.)
Suite 209, LaSalle, Qué.
H8P 1N5. Tel. 364-4658.

Dr. Gaetan BÉRARD, D.M.D.
Dantų gydytojas - chirurgas
466 A. boul. des Laurentides
Pont Vieu, Laval, H7G 2V1
(Prie boul. Concorde)
Skambinti Tel.: 662-1177

Dr. JONAS MALISKA
Tel.: 866-8235
Dr. MICHEL HUYNH
Tel.: 866-9297
D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJAI-CHIRURGAJ
1440 St. Catherine St. W. Suite 600
Montreal, P.Q. H3G 1S5

M. CUSSON VAISTINĖ
7635 Central St. Ville LaSalle, P.Q. H8P 1L2
Atidaryta kasdien nuo 9 - 10 v.v.
Šeštadieniai: nuo 9 r. - 9:30 v.v.
Sekmadieniai: nuo 10 r. - 9:30 v.v.
Tel.: 366-9745 ir 365 - 0505

DR. A. S. POPIERAITIS
B.A. M.D. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING
1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal, Qué., H3G 1L5
Tel.: 931-4024

Notarai
J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS
Suite 1143, Sun Life Building
1155 rue METCALFE, Montreal, Qué., H3B 2V6
Tel. (514) - 871-1430

YOUR BEST BUY IN FRESH CULTURED DAIRY PRODUCTS

- JOGURTAI • GRIETINĖS SŪRIS
- SPAUSTAS VARŠKĖS SŪRIS
- RŪGŠTI GRIETINĖ • VARŠKĖS SŪRIS
- GERIAMAS JOGURTAS

NEW JOGURTINIS ANTPILAS SALOTOMS "THE YOGURT LOVER'S DRESSING" NEW

GEROS RŪŠIES IR SKONIO PATIKIMI GAMINIAI
IŠBANDYKITE BIOBEST JOGURTĄ IR PASIŽYMĖJUSĮ
ASTRO DOME GRANOLA JOGURTĄ
DABAR! ABU ŠIE GAMINIAI SU VAISIAIS.

ASTRO PRODUCTS AVAILABLE AT FINE DAIRY COUNTERS
ASTRO DAIRY PRODUCTS LTD., Lachine, Que, 1936 32th Ave

PARŪPINAME
Japonų firmų VIDEO
MAGNETOFONUS (VCR)
ir VIDEO FILMAVIMO
KAMERAS, tinkamas
naudoti Lietuvoje. Turime
pavyzdžių. Galima
atsiimti ir Toronte.
ADAMONIŲ ŠEIMA,
Tel.: (514) - 256-5355.

Maurice Kaplan
KAILIŲ SIUVĖJAS
• Didelis pasirinkimas gatavų paltų
• Saugojimas vasaros laikui (Storage)
• Taisau ir remeliuoju
• Siuvu ir perduodu.
1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A.
Montreal, P.Q. H3A 2G6
Telefonai: 844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO
PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS
5220 Queen Mary Rd. Suite 8
TONY LAURINAITIS
Montreal, P.Q. H3W 1X5 Tel.: 481-6608

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA

1475 De Seve St., Montreal, Qué., H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907 A Rosemont Blvd.

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

Aktyvas-virš \$26,000,000 Rezervas-virš \$1,000,000

MOKA UŽ:

CERTIFIKATUS	11 1/4%	
TERM. INDĖLIUS:		Taupymo specialios sskk. .. 6 1/4%
1 metų.....	10 1/4%	Taupymo su gyv. draud..... 6 %
180 d. - 364 d.	9 3/4%	Taupymo kasdienines sskk. .. 5 3/4%
120 d. - 179 d.	9 3/4%	Einamos sskkaitos..... 4 1/2%
60 d. - 119 d.	9 1/2%	RRIF - RRSP-term. 11 1/4%
30 d. - 59 d.	9 1/4%	RRIF - RRSP-taup. 6 3/4%

IMA UŽ:

Nekiln. turto - nuo 13 1/4% Asmeninės - nuo 13 1/4%

VĒLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	3907 Rosemont
Pirmadieniai	9:00-3:00	10:00-2:00
Antr., Trečiad.	9:00-3:00	-----
Ketvirtadieniai	12:00-8:00	3:00-7:00
Penktadieniai	10:00-6:00	2:00-6:00

PARDUODAME APARATŪRĄ, TINKAMĄ LIETUVAI:
video kameras, video įrašymo aparatus, televizijos, radijo, magnetofonus, beviolius telefonus gausite papigintomis kainomis pas: R/C LEON SERVICE, 5887 Sherbrooke St. W. Telef.: 488-3363.

Aparatai yra šių firmų: Toshiba, Akai, Aiwa, National Panasonic M7, GVC, NEC, Sony, Sanyo.

"ADAMS" RESTORANAS

7633 LaSalle Blvd., LA SALLE, P.Q.

Tel.: 365-8666

Sav. Ona Veroninkaitienė "Smoked meat" specialistė

ATDARAS 7 DIENAS PER SAVAITĘ.

LASALLE AUTOMOBILE INC.

Dodge Chrysler
Camions Dodge Trucks

- * Automobilų nuoma
- * Naujų ir vartotų pasirinkimas
- * Parčavimas
- * Aptarnavimas

366-7818

1050 Lapierre
coin La Verendrye

Member

Foto M.L.S.
SISTEMA

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS

PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.

Tel: 273-9181 Namų: 737-0844

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS

PETRAS ADAMONIS

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1J7

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ

6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. HIT 3A6

ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

TEL.: (514) 767 - 4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CÔTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIJUM, PLIENŲ, PLASTINĖ
MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS.

SAVININKAS: John OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Qué., H2A 2A5

Telefonas: 721-9496